

Februar 2019

Redegørelse 2 fra arbejdsgruppen om Færøernes overtagelse af søkortområdet

Heilsu- og innlendismálaráðið
Energi- Forsynings- og Klimaministeriet

Indhold

1.	Indledning	4
DEL 1.	Søkortlægning og søopmåling på Færøerne	5
2.	Nuværende lovgivningsmæssige rammer	5
2.1.	Forpligtelser i henhold til internationale aftaler	5
2.2.	Lov om stedbestemt information	6
2.3.	Plakat nr. 4000 af 10. april 1816	10
2.4.	Geodatastyrelsens ansvar	11
3.	Geodatastyrelsens arbejde og opgaver på Færøerne	11
3.1.	Søopmåling	11
3.2.	Administration af dybde data	13
3.3.	Sagsbehandling af data - Søkortrettelser	14
3.4.	Papirsøkort og elektroniske søkort (ENC)	14
3.5.	Nautiske publikationer og andre nautiske informationer	17
3.6.	Arkivfunktion/historiske data	17
3.7.	Distribution og salg	17
3.8.	Udestående og fremtidige opgaver	19
4.	Nationalt og internationalt samarbejde	20
4.1.	Leverancer og beredskab til Forsvaret	20
4.2.	Maritim zoneinddeling og grænsedragning	20
4.3.	Internationale fora	24
5.	Samarbejde med de færøske myndigheder	24
6.	Økonomi	25
DEL 2	Søkortlægning og søopmåling af Færøerne efter overtagelsen .	26
7.	Fordeling af opgaver og ændringer i lovgivning	26
7.1.	Kompetencefordeling af myndighedsopgaver	27
7.2.	Lovgivningsmæssige rammer og forpligtelser	29
8.	Fremtidig samarbejdsaftale mellem den færøske og danske søkortmyndighed	30
9.	Tidsplan for færøsk overtagelse	31
Bilag 1:	Internationale relationer	33
1.1.	Internationale fora, hvor GST deltager på vegne af Kongeriget Danmark	36
Bilag 2:	Udvalgt retspraksis for ansvarspådragelse	39
Bilag 3:	Relevante kompetencer for at løse myndighedsopgaverne	41
Bilag 4:	IHO-standarder, der følges af søkortmyndigheden.	42

Bilag 5: Nødvendige IT-systemer	43
Bilag 6. Organisering af IHO	45
Bilag 7: Kommissorium	46
Bilag 8: Forkortelser	48

1. Indledning

Landsstyremedlemmet for sundheds- og indenlandsanliggender har den 16. februar 2018 meddelt energi-, forsynings- og klimaministeren, at Færøerne ønsker, at overtage kort- og geodataområdet (omfatter land- og søkort) samt søopmåling på Færøerne, jf. lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder. Denne redegørelse omfatter myndighedsopgaver vedrørende søopmåling og søkortlægning.

Heilsu- og innlendismálaráðið samt Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet aftalte at udarbejde denne redegørelse, der skal ligge til grund for de færøske myndigheders overtagelse af søkortlægnings- og søopmålingsområdet.

Der blev i den forbindelse nedsat en færøsk – dansk arbejdsgruppe med følgende sammensætning:

- Heilsu- og innlendismálaráðið
- Umhvørvisstovan
- Energi- Forsynings- og Klimaministeriet
- Geodatastyrelsen (formandskab)
- Statsministeriet

Kommissorium for arbejdsgruppen er vedlagt som bilag 7. Arbejdsgruppen har i perioden maj 2018 til januar 2019 holdt syv arbejdsgruppemøder, heraf to skype-møder, hvor nærværende redegørelse har været drøftet.

Redegørelsen er opdelt i to dele. Første del beskriver søopmåling og søkortlægning. Anden del beskriver fordelingen af myndighedsopgaver fremadrettet, efter at områderne er overtaget af Færøerne.

DEL 1. Søkortlægning og søopmåling på Færøerne

2. Nuværende lovgivningsmæssige rammer

2.1. Forpligtelser i henhold til internationale aftaler

Kongeriget Danmark deltager i en række internationale fora, som fastsætter krav til søkortlægning og søopmåling, jf. afsnit 4.3. og bilag 1 om internationale relationer.

SOLAS-konventionen

SOLAS er en ud af flere konventioner under IMO. SOLAS regulerer alt fra skibes konstruktion og udstyr til den daglige drift om bord, og mange af de vigtigste IMO-koder udspringer af SOLAS-konventionen.

I SOLAS stilles der krav om, at alle skibe, uanset størrelse, skal have søkort og nautiske publikationer til at planlægge og vise skibets rute på den planlagte rejse og til at plotte og registrere positioner under hele rejsen. Søkort og nautiske publikationer, såsom sejladshåndbøger, fyrliste, Efterretninger for Søfarende (EfS), tidevandstabeller og enhver anden nautisk publikation, som er nødvendig for den påtænkte rejse, skal være fyldestgørende og opdaterede.

Tilsvarende kravene til skibsfarten om at anvende fyldestgørende og opdaterede nautiske publikationer, stilles der tillige i SOLAS kapitel V, regel 9, krav til de kontraherede stater, om:

- at udføre søopmåling,
- at udarbejde og udstede søkort, sejladsanvisninger, fyrliste, tidevandstabeller og andre nautiske publikationer,
- at udgive EfS på en måde, så søkort og nautiske publikationer så vidt muligt kan holdes opdaterede samt,
- at håndtere de data, der understøtter ovenstående opgaver.

Ved ratificeringen af SOLAS, har Kongeriget Danmark således forpligtet sig til at udføre søopmåling samt levere søkort og nautiske publikationer over Kongeriget Danmarks samlede farvande, herunder farvandene omkring Færøerne. Forpligtelsen omfatter også at holde søkort og nautiske publikationer opdaterede.

Søkortmyndigheden er forpligtet til at fremstille søkort, som alle skibe kan anvende, hvad enten det er erhvervsfartøjer eller fritidsfartøjer. Dette betyder, at søkortmyndigheden skal fremstille og udstede både papirsøkort og elektroniske søkort (ENC), der kan anvendes på ECDIS.

Søkortmyndigheden er også forpligtet til løbende at offentliggøre opdateringer til papirsøkortene, så brugerne af søkort til enhver tid kan opdatere deres papirsøkort med de informationer, som myndigheden ligger inde med. Herudover er myndigheden forpligtet til at udstede ajourførte optryk eller nye udgaver af søkort,

når antallet eller kompleksiteten af rettelser tilsiger det. Endelig skal søkortmyndigheden holde ENC'erne opdaterede, så brugerne har opdaterede ENC til rådighed.

Søkortmyndigheden skal endvidere sikre, at hydrografiske og nautiske informationer stilles til rådighed på verdensplan så "hurtigt, troværdigt og gennemskueligt som muligt"¹.

Det følger af bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Geodatastyrelsen, jf. lov om stedbestemt information, at Geodatastyrelsen (GST) er søkortmyndighed og GST er herunder ansvarlig for søopmålingen.

Dog er der visse opgaver, der traditionelt er tillagt en søkortmyndighed, som varetages af andre styrelser og myndigheder. Det gælder navnlig Efterretninger for Søfarende (EfS). I mange lande indeholder EfS sædvanligvis også søkortrettelser. I Danmark er EfS opdelt, således at Søfartsstyrelsen (SFS) udgiver EfS og GST udgiver en særskilt publikation kaldt 'Søkortrettelser'². Herudover vedligeholder SFS fyrlistes og visse andre nautiske informationer, og DMI udgiver tidevandstabeller. Søopmåling sker i praksis af Søværnet baseret på en driftsaftale mellem GST og Forsvaret.

IHO

Ved kgl. resolution af 22. januar 1970 har Danmark ratificeret konvention om Den Internationale Hydrografiske Organisation (IHO), som blev underskrevet i Monaco den 3. maj 1967.

IHO's formål er at sikre koordinering mellem medlemstaternes søkortmyndigheder for derigennem at sikre den størst mulige ensartethed med hensyn til søkort og publikationer. Arbejdet under IHO er af rådgivende og faglig karakter, og der arbejdes også med emner af mere politisk karakter. IHO varetager medlemsstaternes interesser på det hydrografiske område i forhold til andre internationale organisationer. Der er eksempelvis i 2012 udarbejdet en MoU mellem IHO og EU. For optagelse i IHO, er det et krav, at man er medlemsstat i FN³. Medlemskab af IHO er reguleret i IHO-konventionens artikel III⁴.

2.2. Lov om stedbestemt information

Det kongelige Søkortarkiv blev oprettet ved kgl. resolution af 25. oktober 1784 med henblik på at foretage opmålinger af farvandet omkring Danmark, Færøerne, Grønland og Island og at fremstille kort på grundlag af disse. I 1790 fik Søkortarkivet

¹ SOLAS kap. V, regel 9, stk. 4.

² Opdelingen skete i forbindelse med oprettelsen af Kort- og Matrikelstyrelsen i 1988, hvor søkortlægning blev udskilt fra Farvandsvæsenet.

³ https://www.iho.int/iho_pubs/iho_ms/join_IHO/Attachment_3_Process_to_join_the_IHO-Template_for_a_NoteVerbale.pdf.

⁴ https://www.iho.int/mtg_docs/com_wg/ISPWG/Documents/R11_iho_convention.pdf.

eneretten til at fremstille søkort over dansk territorium. Denne eneret er videreført til Geodatastyrelsen, senest i lov nr. 380 af 26. april 2017 om stedbestemt information.

I det følgende beskrives de kapitler i lov om stedbestemt information, som er taget i betragtning i forhold til en ikraftsættelse af lovgivningen på Færøerne vedrørende søkortlægning og søopmåling. Ikraftsættelsen gennemføres ved en kgl. anordning, der sætter lov om stedbestemt information i kraft for Færøerne.

I redegørelsens del 2 beskrives forholdene om en færøsk overtagelse af sagsområdet "kort- og landmålingsmyndigheden". Færøerne kan overtage sagsområdet, jf. lov nr. 578 af 24. juni 2005 § 2, stk. 1, dog ikke de dele, der falder under områderne udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik, jf. overtagelseslovens § 1, stk. 2, nr. 4. Overtagelsen gennemføres i forlængelse af ikrafttrædelsen af den kgl. anordning om stedbestemt information, der gennemfører opdateringen af lovgivningen for Færøerne.

Kapitel 1 – Anvendelsesområde

Det følger af lov om stedbestemt information § 1, nr. 3, at loven finder anvendelse for søkortlægningen af farvandene omkring Færøerne. Reglerne for søkortlægning, søopmåling og rettighederne til fremstilling af søkort er fastlagt i lovens kapitel 4. Endvidere fastsættes reglerne om samordning og koordination i lovens kapitel 6 og regler om salg og distribution i kapitel 7.

Kapitel 4 - Søkortlægning, opmåling og eneret til fremstilling af søkort

Det følger af kapitel 4 i lov om stedbestemt information, at energi-, forsynings- og klimaministeren (EFKM) varetager kortlægningen af farvandene omkring Færøerne samt fremstillingen af søkort. Opgaverne vedrørende opmåling, kortlægning og fremstilling af søkort er henlagt til GST, jf. bekendtgørelse nr. 294 af 23. april 2018 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Geodatastyrelsen § 3.

EFKM (GST) har eneret til fremstilling af søkort, jf. lov om stedbestemt information § 5, stk. 2.

Baggrunden for eneretten fremgår af de almindelige bemærkninger til lov om stedbestemt information:

"Baggrunden for eneretten til at fremstille søkort er først og fremmest sejladsikkerheden. Formålet er at sikre, at farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland opmåles, at der fremstilles søkort, og at søkortene ajourføres med hjælp fra relevante myndigheder, der skal indberette oplysninger til brug for ajourføringen. Eneretten vil samtidig sikre, at alle fartøjer sejler på ensartede, officielle og ajourførte søkort. Søkortmyndigheden, som i Danmark er Geodatastyrelsen, skal kortlægge alle dele af kyststatens farvande (...) Eneretten til fremstilling af søkort er også begrundet i beskyttelsen af statens højhedsret og interesse i at undgå fremmede magters søopmåling af de danske farvande."

Søopmåling foretages af EFKM (GST), jf. lov om stedbestemt information § 6, hvorefter GST i samarbejde med Forsvarsministeriet rent praktisk forestår

søopmåling. Efter § 6, stk. 2, kan EFKM (GST) bemyndige andre til at gennemføre søopmåling efter indhentning af udtalelse fra Forsvarsministeriet.

I de almindelige bemærkninger til lov om stedbestedt information anføres følgende:

"Baggrunden for, at der kræves tilladelse til at opmåle i farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland, er sikkerhedsmæssige hensyn, idet der er områder i farvandene, hvor særlige nationale beskyttelsesinteresser gør sig gældende. Hertil kommer statens højhedsret til søterritoriet, statens forpligtelse til og eneret til at fremstille søkort, og statens interesse i at vide, hvilke skibe der opmåler i farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland, og hvor opmålingerne finder sted."

Såfremt andre ønsker at foretage søopmåling til andet formål end fremstilling af søkort, kan EFKM (GST) give tilladelse til dette, efter der er indhentet udtalelse fra Forsvarsministeriet, jf. lov om stedbestedt information § 7.

Til bemærkningerne til § 7 i lov om stedbestedt information anføres følgende:

"Om tilladelse til søopmåling vil blive givet, afhænger derfor af formålet med søopmålingen, og om den vil være i strid med nationale beskyttelsesinteresser. Ministeren indhenter en udtalelse fra Forsvarsministeriet i hvert enkelt tilfælde før tilladelsen gives".

Det følger endvidere af de almindelige bemærkninger til lov om stedbestedt information at:

"Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har i kraft af rollen som myndigheder for kortlægning i Danmark, Færøerne og Grønland en række særlige forpligtelser i forhold til Forsvarsministeriet og det koordinerede myndighedsberedskab, og skal sørge for sammenhæng mellem den civile og forsvarsmæssige kortlægning af landet. Styrelserne skal således sikre, at forsvaret og det koordinerede myndighedsberedskab har de kort, som de skal bruge til deres opgaver, og at der er etableret et tæt samarbejde om løsningen af en række opgaver. Styrelserne skal endvidere sikre medarbejderressourcer, som kan arbejde med klassificeret kortmateriale for forsvaret, også internationalt."

Det følger af de almindelige bemærkninger til lov om stedbestedt information, at § 7 er en videreførelse af § 4 a i lov om Geodatastyrelsen. § 4 a blev indsat ved lov nr. 1392 af 23. december 2012. Det følger af de almindelige bemærkninger til lov om ændring af lov om Kort- og matrikelstyrelsen, at:

"Tilladelser til søopmåling til andre formål end statens fremstilling af søkort, for eksempel opmåling i forbindelse med anlæg af havne, brobyggeri eller opførelse af vindmøller på havet, er tidligere blevet givet af Farvandsvæsenet. Tilladelserne er blevet givet alene med hjemmel i statens højhedsret til søterritoriet. Det bemærkes, at ifølge artikel 21, stk. 1, litra g, i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982, som er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 17 af 21. juli

2005, kan kyststaten udstede love om hydrografiske opmålinger på søterritoriet. Tilladelser er endvidere med støtte i havretskonventionens artikel 56 om kyststatens suveræne rettigheder og jurisdiktion i den eksklusive økonomiske zone blevet givet til søopmåling i denne zone.

Baggrunden for, at der kræves tilladelse til at opmåle i de danske farvande, er sikkerhedsmæssige hensyn, idet der er områder i de danske farvande, hvor særlige nationale beskyttelsesinteresser gør sig gældende. Hertil kommer statens forpligtelse til og eneret til at fremstille søkort, samt statens interesse i at vide, hvilke skibe der opmåler i de danske farvande, og hvor opmålingerne finder sted."

Som det fremgår af ovenstående er begrundelsen for, at der kan gives tilladelse til søopmåling hensynet til nationale beskyttelsesinteresser. Det er Forsvarsministeriet, der kan foretage denne vurdering, og derfor skal der i hvert enkelt tilfælde indhentes en udtalelse fra Forsvarsministeriet. Da der er tale om sikkerhedspolitiske hensyn, vil Forsvarsministeriets udtalelse i praksis være bindende for EFKM (GST), da man i modsat fald vil handle i strid med nationale beskyttelsesinteresser.

Kapitel 6 - Samordning og koordination

I lov om stedbestemt information § 11, fastsættes følgende:

Efter bestemmelsens stk. 1, skal energi-, forsynings- og klimaministeren koordinere opgaverne for søkortlægning og søopmåling. Efter bestemmelsens stk. 2, kan ministeren efter forhandling med offentlige myndigheder og internationale og private organisationer fastsætte regler om standarder og normer for gennemførelse af opmåling og kortlægning. Standarder for opmåling, kortlægning og relevant uddannelse er fastsat af IHO og følges af GST. Herudover udgiver GST "Kort 1", der illustrerer de symboler, forkortelser og begreber, der bruges i søkort over Kongeriget Danmarks farvande.

Kapitel 7 - Distribution af data, adgang til data og betalingsregler

Reglerne for distribution af data, adgang til data og betalingsregler, og energi-, forsynings- og klimaministerens kompetence i forbindelse med fastsættelse af nærmere regler om distribution, er fastsat i §§ 12-14.

Ifølge § 12 beslutter energi-, forsynings- og klimaministeren, hvilke af de data, registre, kortværk og ydelser, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, der kan udbydes til salg, og fastsætter reglerne for betaling herfor.

Ifølge § 13 beslutter energi-, forsynings- og klimaministeren, hvilke af de data, registre, kortværk og ydelser som er omfattet af lovens anvendelsesområde, der kan anvendes frit af andre offentlige myndigheder, virksomheder og borgere, og beslutter, hvorledes disse data, registre og kortværk gøres tilgængelige. Visse data er stillet til fri anvendelse af offentlige myndigheder, virksomheder og borgere ved bekendtgørelse nr. 1405 af 30. november 2018 om betaling for data, registre, kortværk og ydelser og om fri anvendelse af visse data, registre og kortværk, kapitel 3 og 4. GST's maritime data er ikke omfattet af denne bekendtgørelses

bestemmelser om fri anvendelse af data, registre og kortværk, så søkortdata er betalingspålagte.

Reglerne for distribution af data, adgang til data og betaling, er specificeret i bekendtgørelsens kapitel 2. Det følger af § 2, stk. 1, at GST fastsætter priserne for styrelsens produkter, dog skal der ved prisfastsættelsen tages højde for styrelsens produkter, og ydelser er en del af GST's myndighedsopgaver. Søkort skal endvidere sælges til nedsat betaling af hensyn til sejladssikkerheden, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3. Dette har i praksis den betydning, at GST ikke har indtjening, der dækker alle udgifter til opmåling og fremstilling af søkort.

Ved bestillingsopgaver prisfastsætter GST efter medgået tid og omkostninger, jf. § 2, stk. 2.

GST's produkter og ydelser kan sælges til nedsat betaling eller udleveres gratis, jf. § 2, stk. 5. For at kunne sælge produkter og ydelser til nedsat betaling eller udlevere gratis, skal mindst én af flere betingelser være opfyldt, jf. § 2, stk. 5, nr. 1 og 2. Dette er 1) når samfundsmæssige eller almennyttige hensyn tilsiger det, eller 2) i særlige tilfælde. Som særlige tilfælde er givet to eksempler: Ved internationale forpligtelser eller opgaver der er af forsknings- eller udviklingsmæssig natur.

Kapitel 8 - Generelle bestemmelser

Lovens kapitel 8 indeholder en række generelle bestemmelser, hvoraf visse af dem ikke angår søkortlægning, opmåling eller fremstilling af søkort, men i stedet henhører under GST's matrikulære virksomhed. Dog kan § 15 i kapitel 8 finde anvendelse på søkortlægning, opmåling og fremstilling af søkort.

Efter § 15 kan GST, mod behørig legitimation, tilegne sig adgang til udendørs lokaliteter, for at udføre opgaver efter loven. Dette er som udgangspunkt tiltænkt GST's matrikulære virksomhed. Bestemmelsen finder dog ligeledes anvendelse, såfremt dette har betydning for søkortlægningen, søopmåling eller fremstilling af søkort.

2.3. Plakat nr. 4000 af 10. april 1816

Geodatastyrelsens søkort er ophavsretligt beskyttet af både ophavsretsloven og plakat nr. 4000 af 10. april 1816. Plakaten er bekendtgjort af Kong Frederik den 6.

Med plakaten forbydes efterstikning (kopiering) af søkort udgivet af Søkart-Archivet (søkortmyndigheden). Plakaten beskytter både søkort udgivet før og efter bekendtgørelsen af plakaten, jf. formuleringen "(...) *de Karter, som allerede ere udgivne eller herefter maatte udgives af Søkart-Archivet(...)*". Dette bevirker, at søkort udstedt i dag også er omfattet af plakatens beskyttelse.

Plakaten forbyder således efterstikning af søkort udgivet af Geodatastyrelsen, samt de søkortmyndigheder, der tidligere har udgivet søkort over dansk farvand.

Plakaten forbyder endvidere at indføre (importere) søkort fra udlandet, uanset kortets format, som udgør en kopi af dansk søkort, jf. formuleringen "(...) her i Riget at indføre noget saadan udenlandsk efterstukket Kart, hvilket Format samme end maatte have(...)".

Plakaten indeholder slutteligt en strafbestemmelse, hvorefter der kan straffes med bøde på 10 rigsbankdaler.

Plakaten er gældende på Færøerne, hvorfor søkort produceret af en færøsk søkortmyndighed ligeledes er beskyttet efter plakaten.

2.4. Geodatastyrelsens ansvar

På baggrund af lov om stedbestemt information og de internationale aftaler, herunder SOLAS-konventionen, er GST ansvarlig for at sikre, at søkort og nautiske publikationer kontinuerligt opdateres hurtigt efter, at styrelsen er blevet bekendt med informationer og data om ændringer på søterritoriet.

GST kan derfor blive erstatningspligtig for skader, der opstår som følge af manglende eller misvisende informationer i søkort eller nautiske publikationer. GST vil f.eks. være erstatningspligtig, hvis styrelsen har modtaget informationer og data, f.eks. en ny opmåling, og et skib går på grund, fordi styrelsen ikke inden for rimelig tid har opdateret søkortenes dybdekurver og dybder i overensstemmelse med den nye opmåling.

GST er endvidere ansvarlig for mangler i søkort, såfremt GST har fejlvurderet et område, og er derfor erstatningsansvarlig, såfremt et skib havarerer og pådrager sig skader som følge heraf.

GST er således ansvarlig, hvis styrelsen har begået en fejl (simpel uagtsomhed), men ikke hvis et skib er stødt på f.eks. en grund, som styrelsen ikke har noget kendskab til. GST vil således f.eks. være ansvarlig for nye opmålinger, hvis disse afviger fra oplysninger i udgivne søkort, selvom GST endnu ikke har udsendt søkortrettelser eller indført disse opmålinger i søkortet.

Se bilag 2 for eksempler på retspraksis.

3. Geodatastyrelsens arbejde og opgaver på Færøerne

3.1. Søopmåling

I henhold til SOLAS kapitel 5, regel 9, forpligter de ratificerende stater sig til at foretage søopmåling i nødvendigt omfang for at sikre sejladsen i den pågældende stats farvande. Farvandene omkring Færøerne er blevet opmålt af Danmark frem til slutningen af 1970'erne. Det er efterfølgende blevet vurderet, at der på grund af de relativt store dybder omkring Færøerne ikke var behov for gentagelse af opmålingerne til havs. I forbindelse med anlæg af havne og andre anlæg på havet

har Landsverk⁵ gennemført opmålinger med eget fartøj. Resultatet af opmålingerne er blevet overleveret til Danmark for anvendelse i søkortene dækkende Færøerne.

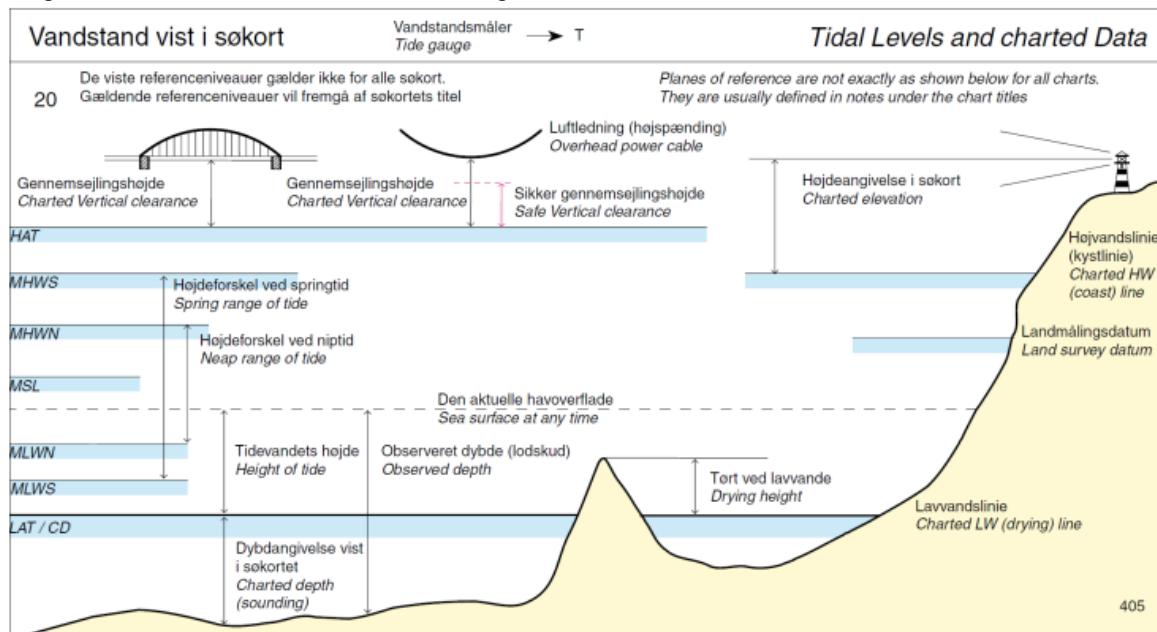
Søopmåling foretages traditionelt med skibe, der ved hjælp af ekkolod måler dybden fra overfladen til havbunden. Der eksperimenteres i dag med alternative metoder, hvor der måles med laser fra fly og med analyse af satellitbilleder. Disse metoder vurderes for tiden ikke at være nøjagtige nok til søkort. Metoderne er endvidere kun anvendelige på meget lave vanddybder.

Resultatet af en søopmåling er en samling dybder med tilhørende positioner (lodskud), som kan præsenteres på en række forskellige måder. Visualisering af dybderne kan foregå elektronisk i en 3D-model eller i papirform som f.eks. et søkort med dybdekurver og udvalgte lodskud.

Datum i søkort

Det horisontale datum er i de færøske søkort angivet som WGS84. Det vertikale datum er for de færøske søkort angivet som Laveste Astronomiske Tidevand (LAT). Ved en tidevandshøjde forstås den vertikale afstand fra kortdatum til vandoverfladen. Den er normalt positiv og skal adderes til de i søkortet opgivne dybdecifre for at give dybderne på stedet i det givne øjeblik. LAT anvendes hvor tidevand har en betydelig effekt på vandstands niveauet. Alternativt kan forskellen mellem LAT og nationale kortdatum specificeres i nationale dokumenter. Hvis niveauet for lavvande i et specifikt område hyppigt er forskellig fra LAT, kan kortdatum implementeres i overensstemmelse hermed.

Følgende illustration er fra den danske udgave af Kort 1 / INT 1:

⁵ Direktoratet for offentlige arbejder.

Opmåling af havne

Det er ikke nødvendigt at søge om tilladelse i forbindelse med opmåling af havne, da dette er den enkelte havns ansvarsområde. GST kræver heller ikke ansøgning når havne får kontrolmålt sejlrenden ind mod havnen, selvom renden strækker sig ud over havnens område. Såfremt havnen ønsker opmålingen optaget i søkortet, f.eks. ved ændring af dybder i sejlrender eller havnen, skal der ansøges, og data afleveres til GST for kontrol og kvalitetssikring.

Søopmålingstilladelser

Der kan gives tilladelse til opmåling af farvandene i rigsfællesskabet ved ansøgning herom. Private firmaer kan ansøge GST om tilladelse til opmåling. GST har fastsat en række krav til, hvad ansøgningen skal indeholde af oplysninger.

Der gøres særligt opmærksom på, at en ansøgning skal indeholde oplysninger om de fartøjer, der ønskes anvendt samt oplysning om det område, hvor opmålingen ønskes foretaget. Efter endt opmåling skal kontrahenten af opmålingen fremsende opmålingsdata til GST.

Ansøgninger, fremsendt til GST, skal sendes i høring hos Forsvaret og Søfartsstyrelsen. Her tages der bl.a. stilling til, om der gælder særlige forhold for det ansøgte område (f.eks. tilstedeværelse af ammunition på havbunden eller andre forhold, som kan have indflydelse på opmålingens udførelse). Der tages også stilling til, hvorvidt de i ansøgningen anførte fartøjer kan godkendes til den pågældende søopmåling i forhold til suverænitets håndhævelse.

Er der tale om en søopmåling, hvor data ønskes medtaget i officielle søkort, vil der fra GST blive stillet specifikke krav til kvaliteten af den pågældende opmåling – iht. IHO kvalitetsstandard S-44. Ydermere vil der kunne stilles uddannelsesmæssige krav til det personel, som udfører opmålingen.

Såfremt aktiviteten anses for at være havforskning efter FN's havretskonvention⁶, skal ansøgning herom sendes via den herværende ambassade til Udenrigsministeriet.

3.2. Administration af dybde data

GST administrerer og forvalter dybde data for farvandene omkring Færøerne. Der modtages primært data indsamlet af Landsverk. GST forvalter både de rå opmålingsdata, de efterbehandlede data, forskellige udtyndede grids af data og alt metadata, der relaterer sig til en opmåling.

GST fungerer også som teknisk rådgiver vedr. dybdemålinger til havs og står for indhentning og validering af andre landes dybdemålinger, hvor det er relevant.

⁶ Havretskonventionen er sat i kraft for Kongeriget Danmark ved bki. nr. 17 af 21. juli 2005.

3.3. Sagsbehandling af data - Søkortrettelser

GST skal sikre, at informationer om forhold og aktiviteter på søterritoriet tilgår GST. GST skal desuden være i stand til at vurdere, om informationerne er af betydning for skibsfarten, og at der derfor skal finde en offentliggørelse sted.

Indkomne data, tegningsmateriale og informationer gemmes og journaliseres på drev og i journalsystem. Opgaver, som er foranlediget af de indkomne data, tegningsmateriale og informationer, oprettes som jobs i workflow management systemet (SWIM).

Søkortrettelser

I de fleste andre lande udgives EfS af det hydrografiske kontor, og er en publikation med informationer af betydning for skibsfarten, herunder søkortrettelser. I Danmark er myndighedsopgaven delt mellem Søfartsstyrelsen, der har ansvaret for udgivelsen af EfS og Geodatastyrelsen, der udgiver den selvstændige publikation 'Søkortrettelser'.

Med udgivelse af hhv. EfS og Søkortrettelser er skibsfarten i stand til at holde papirsøkort og nautiske publikationer opdaterede. Tilsvarende er den sagsbehandling, som finder sted i forbindelse med udgivelsen af EfS og Søkortrettelser, grundlaget for, at opdateringer til ENC kan distribueres til skibsfarten.

Publikationen Søkortrettelser stilles til rådighed for skibsfarten på GST's hjemmeside⁷. I tillæg til selve publikationen stilles oversigten "Kort for Kort" (akkumulerede søkortrettelser for hvert kort) til rådighed på GST's hjemmeside⁸.

'Søkortrettelser' udgives på ugentlig basis. Publikationsfrekvensen på én uge er fastsat ud fra en vurdering af skibstrafikken i danske farvande. Andre hydrografiske kontorer kan have valgt en anden frekvens. Den generelle tendens er, at EfS, herunder Søkortrettelser, udgives hver 14. dag. Enkelte udgiver det hyppigere, som fx Finland, der udgiver det hver 10. dag. Andre udgiver det med større intervaller, fx Island, der udgiver EfS hver anden måned. En vigtig faktor i at bestemme hvor ofte, man skal udgive Søkortrettelser, er hyppigheden af rettelsers til søkortene. For Danmarks vedkommende har GST valgt at udgive 'Søkortrettelser' med samme frekvens som EfS.

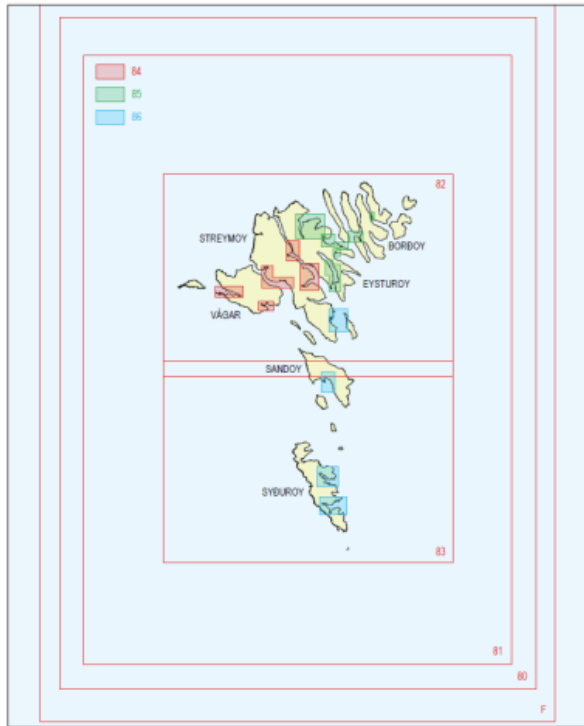
3.4. Papirsøkort og elektroniske søkort (ENC)

GST har i dag 8 papirsøkort, hvoraf ét er et internationalt søkort (INT Chart) samt 21 elektroniske søkort (ENC) dækkende farvandene omkring Færøerne.

Papirsøkortene dækker farvandene omkring Færøerne som illustreret:

⁷ <https://gst.dk/soekort/soekortrettelser/>.

⁸ <https://gst.dk/soekort/soekortrettelser/rettelser-kort-for-kort/>.

Papirsøkort

GST's *papirsøkort* findes i forskellige målestokke:

- Oversejlingskort: Kort i målestoksforhold mellem 1:2.000.000 og 1:350.000. Disse kort dækker meget store områder. Kortene anvendes kun til navigation i åben sø og sejladsplanlægning. De navigatoriske og hydrografiske oplysninger er derfor stærkt forenklet eller helt udeladt i områder tæt på land.
- Anduvnings- eller gennemsejlingskort: Kort i målestoksforhold mellem 1:350.000 og 1:75.000 Disse kort indeholder detaljerede navigatoriske og hydrografiske oplysninger, således at hovedfarvandene og de vigtigste gennemgående sejlløb kan gennemsejles.
- Besejlingskort: Kort i målestoksforhold mellem 1:75.000 og 1:30.000. Det tilstræbes, at disse kort indeholder tilstrækkeligt mange navigatoriske og hydrografiske oplysninger, således at havnene vist i kortet kan besejles. I tæt beskrevne områder eller i områder, der er dækket af et specialkort, kan der være foretaget en forenkling af oplysningerne.
- Specialkort: Kort i meget stort målestoksforhold (større end 1:30.000). De viser områder, der kan være vanskelige at besejle, f.eks. snævre løb, havne eller ankerpladser.

Herudover kan visse kort udgives som "INT Chart". Forudsætningen for at kunne udgive et INT Chart er, at IHO's retningslinjer følges. Det er alene IHO medlemsstater, der kan udgive disse kort, og udgivelsen skal være godkendt og koordineret i den relevante Regionale Hydrografiske Komité (RHC) under IHO.

Elektroniske søkort (ENC)

GST's *elektroniske søkort* produceres i forskellige målestokke, også kaldet "Usage bands":

- Overview: (1:700.000 – 3.000.000)
- General: (1:180.000 – 1:699.999)
- Coastal: (1:90.000 – 1:179.999)
- Approach: (1:22.000 – 1:89.999)
- Harbour: (1:4.000 – 1:21.999).

Opdateringer af søkort

Papirsøkort er påtrykt måned og år for, hvornår kortet er udgivet. Det fremgår ligeledes, hvilket udgavenummer kortet har. Endelig er kortet forsynet med information om, til hvilket nummer af publikationen 'Søkortrettelser' kortet er opdateret. I perioden fra kortets udgivelse indtil udgivelsen af en ny udgave af kortet er brugerne selv ansvarlige for at holde kortet opdateret ved hjælp af 'Søkortrettelser'.

Der offentliggøres løbende rettelser til papirsøkortene i 'Søkortrettelser', jf. afsnittet ovenfor. Simple rettelser, f.eks. ved flytning af en afmærkning fra én position til en anden position offentliggøres typisk for brugerne af papirsøkortene med en tekst og positioner i 'Søkortrettelser'. Ved mere omfattende/komplekse rettelser, f.eks. i forbindelse med en udvidelse af en havn, offentliggøres der typisk et kortudsnit i 'Søkortrettelser'.

En ny udgave af et papirsøkort udgives, når GST vurderer, at antallet af offentliggjorte rettelser til et kort nærmer sig et kritisk niveau. Det er dog ikke antallet af rettelser alene, som afgør det. I nogle tilfælde koncentrerer rettelserne sig i en del af kortet, hvorfor overskueligheden kan være svær at bevare, selv hvis kortet er behæftet med et mindre antal rettelser.

Såfremt en rettelse til et kort er så omfattende/komplekse, at det ikke er muligt at opdatere kortet via 'Søkortrettelser', udløser det ligeledes en udgivelse af en ny udgave af kortet. Det drejer sig typisk om modtagelse af nye søopmålingsdata over en større del af kortets dækningsområde.

Med det nuværende produktionssystem sker intern opdatering af de digitale udgaver af papirsøkortene ikke ved simple rettelser, jf. ovenfor. For sådanne rettelser kan opdateringen udskydes til, at der er behov for at gøre et papirsøkort klar til trykning. For at kunne fremstille et kortudsnit til "Søkortrettelser", er det derimod nødvendigt samtidigt at foretage en intern opdatering af de digitale udgaver af papirsøkortet.

Elektroniske søkort indeholder principielt den samme information som papirsøkortene. ENC'erne produceres i formatet S-57. Disse opdateres og udsendes til brugerne ugentligt.

Opdateringen og udsendelsen af ENC er synkroniseret med offentliggørelsen af rettelser til papirsøkortene i "Søkortrettelser".

3.5. Nautiske publikationer og andre nautiske informationer

Ud over porteføljen af søkort har GST en portefølje af nautiske publikationer, der giver information om besejling af danske, færøske og grønlandske farvande og havne. Nautiske publikationer indeholder supplerende informationer, som den søfarende ikke kan finde i søkortene (eksempelvis informationer om strøm og vind i et farvand eller kontaktoplysninger til havne og lodserier). Nautiske publikationer er, på lige fod med søkort, påkrævet at have om bord.

GST udgiver en række generelle publikationer, som "Bag om Søkortet", "Kort1/INT1" og et produktkatalog. Herudover findes der to nautiske publikationer, som giver information om besejling af færøske farvande og havne. Publikationerne forefindes alene i trykt format og oplysningerne kun på dansk.

Den færøske Lods 1983 (med Tillæg 2, 1993)

Publikationen beskriver primært navigation i farvandene omkring Færøerne ved hjælp af kystkending og kendelige mærker (kirker, fyr m.m.) på kysten. Forrest i publikationen findes der generelle oplysninger vedrørende sejlads i farvandene omkring Færøerne (nødvendig baggrundsviden). Publikationen indeholder tekst og illustrationer. Rettelser bliver ikke offentliggjort i EfS/Søkortrettelser.

Havneoplysninger for Færøerne 1983 (med Tillæg 1, 1989)

Publikationen giver oplysninger om færøske havne, som er nødvendige for sikker besejling af havnene. Publikationen indeholder tekst og havneplaner. Rettelser bliver i sjældne tilfælde offentliggjort i EfS/Søkortrettelser.

3.6. Arkivfunktion/historiske data

GST gemmer forrige udgaver af trykte færøske kort. Desuden skal GST til enhver tid kunne dokumentere de ændringer, der er foretaget i kortene. Der er derfor etableret et lille arkiv til opbevaring af arkivalier i form af nye samt ældre papirsøkort. Samtidig bevares kopier af ældre versioner af ENC'erne. GST leverer søkort til Rigsarkivet efter arkivlovens regler herom.

3.7. Distribution og salg

GST varetager distribution og salg af hhv. papirsøkort, ENC og digitale udgaver af søkortene samt publikationer. Dybdata sælges på ad hoc basis og kun efter forudgående godkendelse af Forsvaret.

Papirsøkortene distribueres via en eksklusiv distributionsaftale igennem trykkeriet Rosendahls, som har et forhandlernetværk og en webshop, hvorfra søkortene kan købes.

Alle færøske, danske og grønlandske ENC'er distribueres gennem IC-ENC⁹. IC-ENC bruger såkaldte Valued Added Resellers ("VAR") til salg af ENC'er. Alle skibe, der ifølge SOLAS-konventionen er forpligtet til at have et ECDIS-system om bord, kan købe et abonnement til ENC på mellem 3 til 12 måneder. I den periode abonnementet gælder, vil de løbende modtage opdateringer til disse ENC.

Øvrige produkter sælges via distributionsaftaler med eksterne parter, som enten videredistribuerer GST's data direkte til slutbrugermarkedet eller alternativt skaber afledte produkter på baggrund af GST's data og sælger disse afledte produkter til slutbrugermarkedet. Disse afledte produkter sælges hovedsageligt til brug for fritidssejlsads.

Distributionsaftalerne administreres i praksis ved, at GST i forskellige intervaller (ned til kvartalsmæssigt) modtager salgsrapporter, som GST enten godkender eller returnerer til virksomhederne med henblik på korrekt rapportering. Disse salgsrapporter danner baggrund for fremsendelse af faktura. GST vedligeholder derudover statistik over indtægter samt laver rapporteringer ift. forventninger til fremtidige indtægter.

Derudover håndterer GST distribution til slutbrugere, som har behov for data eller produkter, som ikke kan købes via ovenstående eksterne parter. Der er her ofte tale om særprodukter typisk bestående af sammensætninger af data og administrative grænser.

Endelig varetager GST ophavsretlige interesser for søkort og nautiske informationer, såfremt styrelsens rettigheder krænkes.

Ny licenskontrakt

GST har i 2018 udfærdiget en ny licenskontrakt til brug for salg af GST's maritime produkter til fritidsmarkedet. I den forbindelse er de gamle kontrakter opsagt med to års varsel. Med den nye kontrakt er der indført nye og simple måder at udregne royalties for brug af GST's data, når disse bruges til at fremstille tredjepartsprodukter, og disse sælges til en fritidssejler. Det bemærkes, at disse tredjepartsprodukter ikke må anvendes til sejlsads af skibe omfattet af SOLAS.

I licenskontrakten stilles der krav til at handelspartnerne skal orientere slutbrugerne om at handelspartnernes produkter ikke er godkendt til navigation. Dette skyldes, at GST ikke kan stå inde for handelspartnernes behandling af GST's data, og derfor ikke kontrollerer, at data vises korrekt. GST har desuden ikke kontrol over hvor ofte handelspartnerne opdaterer deres produkter med nyeste data.

I den nye kontrakt er der taget højde for eventuel færøsk (eller grønlandsk) overtagelse af søkortområdet, hvorved handelspartnerne mister retten til at

⁹ IC-ENC er et "Regional ENC Coordinating Centre" (RENC), baseret på WEND-principperne om samling og distribution af ENC.

producere egne produkter indeholdende data over færøske (eller grønlandske) farvande, såfremt en overtagelse finder sted.

Kontrakterne har en frist på 1 år før ændringer kan træde i kraft.

Herefter vil Færøerne selv skulle indgå aftaler med handelspartnere om salg til fritidsmarkedet.

3.8. Udeståender og fremtidige opgaver

Opmålinger

GST har ikke planlagt opmålinger på Færøerne.

Havneplaner

Der er 68 analoge havneplaner for Færøerne. Disse findes kun i den færøske havnelods (publikation). Der udestår digitalisering af de færøske havneplaner, som forventes at tage et årsværk med kvalificerede medarbejdere, som samtidig kan læse kontrol på opgaven. De gamle havneplaner skal sammenstilles med ny kystlinje samt ortofotos og fremstilles til både papirsøkort og elektroniske søkort. Opgaven er ikke prioriteret pt. i GST.

Den færøske Lods 1983 (med Tillæg 2, 1993)

Med udgivelsen af nye færøske søkort ultimo 2009 er der opstået et misforhold mellem opdaterede oplysninger i søkortene og ikke opdaterede oplysninger i publikationen.

Publikationen forventes at skulle nytænkes, og oplysningerne skal gennemgå en omfattende revision, da meget få skibe i dag navigeres ved hjælp af kystkending og kendelige mærker i farvandene omkring Færøerne.

Det vil være vanskeligt at annullere publikationen, idet SOLAS udtrykkeligt foreskriver, at kyststaterne er forpligtede til at udgive sejladsanvisninger sideløbende med søkortene.

Revisionsarbejdet vil kræve medarbejdere med kendskab til farvandet, de lokale regelsæt som regulerer sejladsen i farvandet eller med kendskab til de forholdsregler, som bør tages ved kystnær sejlads og anduvning af havne og ankerpladser. En omfattende data- og informationsindsamling skal foretages. Opgaven er ikke prioriteret pt. i GST.

Havneoplysninger for Færøerne 1983 (med Tillæg 1, 1989)

Med udgivelsen af nye færøske fjordkort i 2010/2011 er der opstået et misforhold mellem opdaterede oplysninger i kortene og ikke opdaterede oplysninger i publikationen.

Oplysningerne i publikationen skal gennem en omfattende revision. Som anført ovenfor under *Den færøske Lods 1983 (med Tillæg 2, 1993)* gælder også her, at det er vanskeligt at annullere publikationen. Opgaven er pt. ikke prioriteret i GST.

Nyt dybdedatasystem

Et nyt dybdedatabasesystem påbegyndes implementeret i GST ultimo 2018. Den samlede implementeringsproces vil tage 1,5 - 2 år, og det forventes, at data for Færøerne først vil være tilgængeligt i databasen i 2020.

Nyt produktionssystem

GST påregner at implementere et nyt databasebaseret produktionssystem i løbet af 2019-20. Det er pt. uvist, hvornår data for Færøerne vil være tilgængelige i det nye produktionssystem.

S-100

GST forventer i løbet af de kommende år at skulle implementere den nye IHO-standard S-100 med underliggende produktspecifikationer, som f.eks. S-101 (produktspecifikation for elektroniske søkort) og S-102 (produktspecifikation for dybdedata), hvilket vil få betydning for den fremtidige produktion af søkort.

4. Nationalt og internationalt samarbejde

4.1. Leverancer og beredskab til Forsvaret

Forsvaret har bl.a. til formål at hævde Kongeriget Danmarks suverænitet samt at bidrage til fred og sikkerhed. Kortlægning af Kongeriget Danmark er en del af nationens suverænitetshåndhævelse. Forsvarets behov for kortlægning af Færøerne rækker derfor ud over Forsvarets egne behov for kort over Færøerne.

GST indgår i et strategisk og praktisk samarbejde med Forsvaret, hvor GST sikrer, at Forsvaret har adgang til søkort og relevante marine geodata samt giver Forsvaret ret til at udveksle disse med militære samarbejdspartnere. Aftalen omfatter søkort og relevante marine geodata for Danmark, Færøerne og Grønland. Herudover har GST en driftsaftale med Forsvaret om søopmåling, godkendelse af eksterne søopmålinger og adgang til søopmålingsdata, ligeledes for farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland.

I praksis sørger GST for, at de nødvendige søkort og marine geodata til forsvarets løsning af opgaver omkring Færøerne stilles til rådighed for Forsvaret.

4.2. Maritim zoneinddeling og grænsedragning

I samarbejde med Udenrigsministeriet og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering (SDFE) udarbejdes og vedligeholdes/opdateres en række maritime grænsetemaer. Samarbejdet er tilrettelagt ved, at SDFE formelt set fungerer som rådgiver for Udenrigsministeriet. GST fungerer som teknisk rådgiver for Udenrigsministeriet med beregning/koordinatsætning/fastlæggelse af grænser til havs ud fra tolkningen af de indsamlede data.

Overordnet set, opdeler man de maritime zoner i 4 kategorier:

- Basislinjer (normale og rette)

- Territorialfarvand (ydre og indre)
- Kontinentalsokkel
- Fiskeriområde.

Normale basislinjer er de til en hver tid seneste opdaterede kystlinjer, jf. havretskonventionens artikel 5. *Rette basislinjer* er de senest bekendtgjorte linjestykker som med et forløb strækker sig fra yderste kystpunkt til kystpunkt mod åbent hav. Rette basislinjer er reguleret i havretskonventionens artikel 7.

Det indre territorialfarvand udgør farvandet mellem kyst og søterritoriets basislinje, jf. havretskonventionens artikel 8. Søterritoriets bredde fastsættes op til en grænse på højst 12 sømil fra de fastsatte basislinjer, jf. havretskonventionens artikel 3. *Søterritoriets ydre grænse* er den linje, som har en afstand svarende til søterritoriets bredde, jf. havretskonventionens artikel 4.

Kontinentalsokkelen omfatter havbunden i det område, som i hele den naturlige forlængelse af landterritoriet strækker sig ud over søterritoriet, til yderkanten af kontinentalmargen, eller til en afstand af 200 sømil fra de basislinjer, hvorfra søterritoriets bredde måles, i tilfælde hvor kontinentalmargenens yderkant ikke strækker sig ud hertil, jf. havretskonventionens artikel 76, stk. 1.

Fiskeriområdet omkring Færøerne er fastsat i anordning nr. 598 af 21. december 1976, som ændret ved anordning nr. 615 af 22. juli 1999 og ved anordning nr. 241 af 30. april 2002. Fiskerigrænserne er fastsat i anordning nr. 888 af 17. september 2009.

I områder hvor afstanden til nabostaten er mindre end 400 sømil, er fiskeriområdet/kontinentalsokkelafgrænsningen forhandlet bilateralt med de enkelte stater.

Gældende aftaler

- Territorialfarvand (ydre og indre):
http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/dnk_2002_order_and_decrees.pdf
- Kontinentalsokkel/Fiskeriområdet:
http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/DNK_1976_Decree.pdf

som ændret ved:

<https://logir.fo/Anordning/615-af-22-07-1999-om-aendring-af-anordning-om-fiskeriterritoriet-ved-Faeroerne>

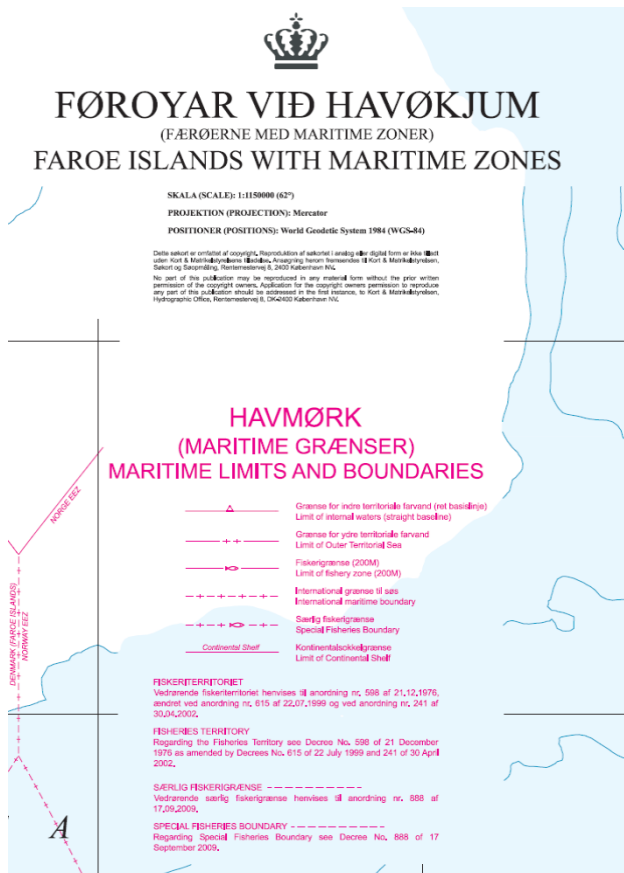
og ændret ved:

<https://logir.fo/Anordning/241-fra-30-04-2002-om-aendring-af-anordning-om-fiskeriterritoriet-ved-Faeroerne>

For så vidt angår afgrænsning af kontinentalsoklen henvises endvidere til "Executive Summary" i forbindelse til kravet til Færøerne-Rockall området og til Agreed Minutes 2006 mellem FØ/DK, IS og Norge, som forventes at blive underskrevet i løbet af 2019.

- Færøerne – Norge (inkl. speciel fiskerizone):
<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/DNK-NOR1979CS.PDF>
- Færøerne – Storbritannien (inkl. speciel fiskerizone):
<http://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/TREATIES/DNK-GBR1999MD.PDF>
- Færøerne – Island (inkl. speciel fiskeriområde):
http://www.un.org/Depts/los/doalos_publications/LOSBulletins/bulletinpdf/bulletin71e.pdf (Side 40-41).

GST har udarbejdet og vedligeholder et specialkort (Kort F: FØROYAR VIÐ HAVØKJUM - FÆRØERNE MED MARITIME ZONER), hvor de senest opdaterede maritime zoner og grænser indgår. GST er forpligtet til at fremsende dette senest opdaterede specialkort til FN. Kortet indgår som et almindeligt produkt i den samlede portefølje af søkort, som dækker farvandene omkring Færøerne, ligesom grænserne vises i de relevante ENC. Fremadrettet vil leveringen af specialkortet til FN ske i det fremtidige format S-121, som er under udarbejdelse under IHO og standarden S-100.

Basislinjen ændres som udgangspunkt ikke, men i forbindelse med bedre søopmåling forventes det, at lavvandslinjen fremadrettet vil kunne bruges til beregning af basislinjer, hvilket kan få betydning for territoriale farvande, EEZ, maritim fysisk planlægning samt andre grænser på havet. Disse beregninger foretages i tæt samarbejde med andre staters hydrografiske kontorer.

Kontinentalsokkelkrav ud over 200 sømil

GST har deltaget i arbejdet omkring indlevering af sokkelsubmissioner der strækker sig ud over 200 sømil. Status for submissionerne:

- Nord for Færøerne er området færdigbehandlet af FN's sokkelkommission, og rigsfællesskabet har fået tildelt et område svarende til ca. 87.800 km². Aftaler forventes underskrevet med nabostaterne i 2019
- Syd for Færøerne i det såkaldte Færø-Rockall Plateau har Kongeriget fremsendt krav til FN's sokkelkommission i 2010 på ca. 608.900 km². Irland, Island og UK har krav, der overlapper kongerigets krav. Trods konsultationer mellem alle parterne gennem en årrække er det endnu ikke lykkedes at nå til enighed om en indbyrdes grænsedragning i området.

Irland og UK indgav deres respektive submissioner vedrørende området den 31. marts 2009, medens Island endnu ikke har afleveret sin submission. Island

har i en note dateret d. 5. april 2011 modsat sig CLCS' behandling af de tre andre landes submissioner under henvisning til den manglende enighed om en fremtidig afgrænsning

4.3. Internationale fora

Geodatastyrelsen varetager funktionen som Kongeriget Danmarks nationale søkortmyndighed og repræsenterer Kongeriget Danmark i internationale fora, jf. bilag 1.

Geodatastyrelsens arbejde består blandt andet i deltagelse i arbejdsgrupper under IHO vedr. søopmåling, papirsøkort, elektroniske søkort, distribution og lagring af elektroniske søkort, publikationer, MSDI, teknisk vedligeholdelse og udvikling - se bilag 6 for en oversigt over IHO's arbejdsgrupper.

Herudover deltager GST også i møder i arbejdsgrupper i IMO, International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA), United Nations Committee of Experts on Global Geospatial Information Management (UN-GGIM), International Federation of Surveyors (FIG), Open Geospatial Consortium (OGC).

GST indgår og administrerer herudover en række bilaterale aftaler med lande, der har grænser op til Kongeriget Danmark. Af relevans for Færøerne er der indgået bilaterale aftaler med søkortmyndighederne for Island, Storbritannien og Norge.

5. Samarbejde med de færøske myndigheder

I forbindelse med anlæg af havne og andre anlæg på havet foretager Landsverk søopmålinger. Resultatet af opmålingerne bliver overleveret til GST, således de kan anvendes i søkortene over farvandene omkring Færøerne.

GST samarbejder herudover løbende med Landsverk vedr. opdatering af søkort dækkende farvandene omkring Færøerne samt nautiske publikationer. Her bliver områder som fx opdatering af kystlinjen, havbrug, havnerettelser, vindmøller, strømfarlige områder samt EfS og de efterfølgende tiltag/justeringer diskuteret.

Endelig samarbejder GST med Sjóvinnustýrið¹⁰, i forbindelse med etablering af lodsmødesteder/meldepunkter.

¹⁰ Den færøske søfartsstyrelse.

6. Økonomi

GST's omkostninger vedr. Færøerne er i 2017 opgjort til 0,1 mio. kr. i direkte drift og 0,7 mio. kr. i lønudgifter, svarende til 0,6 årsværk, i alt knap 0,8 mio. kr. Der er regnet med en gennemsnitsårsværkspris.

Dette afspejler GST's omkostninger vedr. Færøerne, hvor produktionen sker som en del af styrelsens øvrige produktion. Færøerne må forventes at have væsentlig flere omkostninger ved produktionen af søkort, da der ikke vil være de samme stordriftsfordele som GST har.

Hertil kommer udgifter til indkøb af de nødvendige IT-systemer samt licenser mv., der ikke er medtaget i nedenstående oversigt.

Tabel 7.1. Udgifter GST til myndighedsopgaver vedr. Færøerne

	Løn	Drift	I alt
2017	704.319	82.950	787.269

Ud over de angivne omkostninger har GST omkostninger til medlemskab i IHO. GST's kontingent for deltagelse i IHO udgjorde i 2018 629.072 kr. Kontingentet udgør for 2019 629.949 kr. Prisen udregnes på baggrund af tonnage.

Indtægterne for søkort og produkter over færøsk område beløb sig i 2017 til ca. 0,5 mio. kr.

Tabel 7.2. Indtægter GST for salg af søkort mm over færøsk område

Navn	Indtægter 2017 DKK
IC-ENC (ENC-salg)	221.245
Rosendahls (papirkort)	45.024
Handelsaftaler	183.766
UKHO	19.902
Total	469.937

Der er i ovenstående ikke medtaget omkostninger og indtægter vedr. Forsvaret.

DEL 2 Søkortlægning og søopmåling af Færøerne efter overtagelsen

Del 2 beskriver situationen fremadrettet, efter søkortområdet er overtaget af Færøerne. Bilag 1 beskriver de internationale relationer, og hvorledes disse skal håndteres efter en overtagelse.

I bilag 2-6 er der givet en kort beskrivelse af relevante faglige kompetencer for en søkortlægnings- og søopmålingsmyndighed samt hvilke IHO-standarder der skal følges og hvilke IT-systemer, der er nødvendige.

7. Fordeling af opgaver og ændringer i lovgivning

Færøernes Lagting har den 10. december 2018 vedtaget en beslutning om ikrafttræden af lov om stedbestemt information. Loven sættes i kraft for Færøerne med kongelig anordning. Lov om stedbestemt information er en rammelov, der rummer alle myndighedsopgaver vedrørende søopmåling og søkortlægning.

Som beskrevet under punkt 2.2. tjener GST' myndighedsopgaver flere formål og omfatter både en civil og en udenrigs-/forsvarsmæssig kortlægning og opmåling, herunder fastlæggelse af Kongeriget Danmarks grænser, indførelse af territorialgrænser i søkort, hævvelse af statens højhedsret over søterritoriet mv.

Ved at sætte lov om stedbestemt information i kraft for Færøerne gennemføres samlet set en modernisering af lovgrundlaget for alle kortlægningsopgaver for Færøerne.

Ved en overtagelse af sagsområderne søkortlægning og søopmåling sondres imellem de forskellige typer af opgaver, der udføres med hjemmel i lov om stedbestemt information. Dette skyldes, at lov om stedbestemt information er en rammelov, der f.eks. i kapitlerne 2, 3 og 4 rummer *både* kortlægningsopgaver mv., der gennemføres af hensyn til civilsamfundet, *og* kortlægningsopgaver mv. der gennemføres af hensyn til udenrigs, sikkerheds- og forsvarspolitiske forhold.

Det følger af lov nr. 578 af 24. juni 2005 om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder (overtagelsesloven), at de færøske myndigheder ikke kan overtage sagsområderne udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik.

Som anført ovenfor under punkt 2.2 indeholder søopmåling og søkortlægning en række nationale beskyttelseshensyn samt forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter. Disse er anliggender, der henhører under rigsmyndighederne og kan i henhold til overtagelsesloven ikke overtages af de færøske myndigheder. Der vil således fortsat være kortlægningsopgaver, der skal varetages af danske myndigheder.

7.1. Kompetencefordeling af myndighedsopgaver

Kompetencefordelingen mellem de færøske og danske myndigheder, efter at sagsområdet søkortkortlægning og søopmåling overtages af Færøerne den 1. januar 2020, eksemplificeres nedenfor.

De færøske myndigheder vil efter overtagelsen være ansvarlige for at udarbejde, vedligeholde og udgive søkort og nautiske publikationer m.m. samt foretage søopmåling til navigationsformål, der ikke kan henføres til udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitikken.

GST vil alene være ansvarlig for kortlægningsopgaver, der vedrører udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken.

Opgaver, der varetages af den færøske søkortmyndighed

At foretage søopmåling og søkortkortlægning, herunder at:

1. Foretage søopmåling af farvandene omkring Færøerne i henhold til gældende IHO-standarder
2. Udstede søopmålingstilladelser efter forudgående bindende udtalelse fra Forsvarsministeriet, som anført i kap 2.2.
3. Foretage indsamling og sagsbehandling af informationer vedr. havne, relevante installationer på Færøerne og øvrige relevante data
4. Udarbejde, vedligeholde og udgive papirsøkort, ENC og nautiske publikationer over farvandene omkring Færøerne i henhold til gældende IHO-standarder.
5. Udarbejde og offentliggøre søkortrettelser over farvandene omkring Færøerne
6. Sikre distribution og adgang til data
7. Indgå bilaterale aftaler i henhold til de gældende retlige rammer, herunder Lov om Færøernes landsstyes indgåelse af folkeretlige aftaler, f.eks. med nabolande om udveksling af data og produkter med henblik på fremstilling af søkort mv.

De færøske myndigheder vil skulle efterleve internationale forpligtelser, der er gældende for Færøerne, jf. hjemmestyrelovens § 5, stk. 1, herunder SOLAS-bestemmelser. Dvs. at opmåle havdybder, fremstille, udgive og ajourføre søkort og andre nautiske publikationer, udgive søkortrettelser over farvandene omkring Færøerne samt levere datahåndteringsordninger til støtte for disse tjenester.

Danmark er konventionspart til SOLAS og bibeholder - uanset det ovenfor beskrevne interne forhold mellem Danmark og Færøerne - det folkeretlige ansvar ift. SOLAS og SOLAS-konventionsparterne, jf. hjemmestyrelovens § 5, stk. 2.

Henset til de danske myndigheders folkeretlige ansvar, skal Færøerne i forbindelse med offentliggørelse af data, søkort, publikationer mv. parallelt fremsende materialet til GST i enten dansk eller engelsk sprogversion.

For at et færøsk søkort kan anses for at være et officielt søkort i henhold til SOLAS-konventionen, skal det klart fremgå, at søkortet udstedes af Kongeriget Danmark, der er den kontraherende part til SOLAS. De praktiske forhold herom beskrives nærmere i den kommende samarbejdsaftale.

Af hensyn til de ovenfor beskrevne nationale beskyttelsesinteresser herunder hensynet til beskyttelse af statens højhedsret over søterritoriet og interesse i at undgå fremmede magters søopmåling kan Færøerne ikke overlade fremstilling og udgivelse af søkort, nautiske publikationer og søkortrettelser samt søopmåling til fremmede magter eller private virksomheder. I sådant et tilfælde vil man falde tilbage på, at sagsområder, der vedrører udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske forhold henhører under rigsmyndighederne.

Distribution og salg

Færøerne vil kunne indgå nye distributionsaftaler vedrørende salg af papirsøkort og publikationer over farvandene omkring Færøerne. GST's kontrakt med Rosendahl skal i givet fald ændres, så den ikke omfatter salg af færøske søkort. GST vil stadig have ansvaret for at levere papirsøkort og publikationer over farvandene omkring Færøerne til Forsvaret.

Salg til fritidsmarkedet kan ske, når GST's kontrakter med nuværende handelspartnere er ændret, hvilket kan ske med et eller to års varsel afhængig af om handelspartneren er overgået til den nye licensaftale¹¹.

Distribution af ENC sker gennem *IC-ENC* via en bilateral aftale, indgået mellem GST og UKHO. Ved en overtagelse skal det afklares nærmere med bl.a. UKHO/IC-ENC om det er muligt for Færøerne at indgå en selvstændig bilateral aftale om distribution. Færøerne vil under alle omstændigheder selv kunne prissætte ENC dækkende farvandene omkring Færøerne og vil - indtil andet aftales - modtage særskilt afregning for distribuerede ENC'er fra GST.

Af hensyn til Forsvaret vil de færøske ENC'er blive distribueret via den samme RENC som de danske ENC'er.

Efter en overtagelse vil Færøerne selv kunne udstille geodata via egne distributionssystemer. Salg eller udstilling af dybde data over farvandene omkring Færøerne kan dog kun ske efter forudgående bindende udtalelse fra Forsvarsministeriet i hvert enkelt tilfælde.

Opgaver, der varetages af GST¹²

1. Bistand til Udenrigsministeriet og SDFE med teknisk rådgivning ved forhandlinger om maritim grænsedragning

¹¹ Den nærmere overtagelse af dette område skal afklares endeligt i samarbejdsaftalen.

¹² Tjener nationale beskyttelseshensyn eller berører udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken.

2. Udgivelse og vedligeholdelse af Kort F (Føroyar við Havøkjum / Færøerne med maritime zoner)
3. Udgivelse og vedligeholdelse af de elektroniske søkort indeholdende de maritime zoner og grænser (Kort F). GST vil også være ansvarlig for levering af disse data i S-121-format
4. Leverancer af søopmålingsdata, søkort og geodata til Forsvaret, som kan udveksles med forsvarrets samarbejdspartnere, samt rådgivning på det hydrografiske område
5. Udgivelse og vedligeholdelse af Kort 1 / INT 1, der indeholder de symboler, forkortelser og begreber, der anvendes i Kongeriget Danmarks søkort, samt øvrige generelle søkort og publikationer, f.eks. Bag om søkortet
6. Sikre udgivelsen af INT Charts
7. Deltagelse i internationale fora på Kongerigets vegne
8. Indgåelse af internationale aftaler, herunder bilaterale aftaler med andre staters søkortmyndigheder vedr. produktion, udveksling og distribution af data og produkter samt indsamling af data, som er omfattet af forsvars- og sikkerhedspolitikken.

For at kunne løfte myndighedsopgaverne nævnt under 1-7 er det nødvendigt med adgang til data over farvandet omkring Færøerne. I nødvendigt omfang kan der foretages supplerende søopmåling, indhentning af data og søkortlægning (dvs. tilsvarende opgaver, som er nævnt som færøske myndighedsopgaver ovenfor under pkt. 1-7). Tilsvarende kan Forsvaret efter en færøsk overtagelse fortsat foretage søopmåling af alle farvande i Kongeriget Danmark, herunder farvandene omkring Færøerne, samt udarbejde søkort og lignende produkter.

Den færøske søkortmyndighed og GST udveksler efter aftale data over Færøerne til brug for løsning af de respektive myndighedsopgaver.

7.2. Lovgivningsmæssige rammer og forpligtigelser

Færøerne

Færøernes Lagting har den 10. december 2018 vedtaget, at lov om stedbestemt information skal sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Anordningen træder i kraft dagen efter dens kundgørelse i Kunngerðarblaðið. Ved ikrafttrædelse af denne lov ophæves lov nr. 82 af 31. marts 1928 om Geodætisk Institut og lov nr. 318 af 16. december 1931 angående Geodætisk Instituts trigonometriske Stationer m.v.

Landsstyret agter i foråret 2019 at fremsætte et forslag til lagtingslov om ændring af kongelig anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om stedbestemt information, hvorved der etableres hjemmel til, at landsstyremanden tillægges de samme kompetencer, som energi-, forsynings- og klimaministeren inden for den del af kortlægningsområdet, som Færøerne overtager, jf. afsnit 7.1.

Danmark

I Danmark er der udstedt en række bekendtgørelser med hjemmel i lov om stedbestemt information. To af disse bekendtgørelser kan i relation til denne redegørelse være relevante at udstede og kundgøre for Færøerne, når anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om stedbestemt information er udstedt. Det drejer sig om følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 294 af 23. april 2018 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Geodatastyrelsen
- Bekendtgørelse nr. 1405 af 30. november 2018 om betaling for data, registre, kortværk og ydelser og om fri anvendelse af visse data, registre og kortværk.

Efter Færøernes overtagelse af kortlægningsområdet vil anordningen om ikrafttræden for Færøerne af lov om stedbestemt information også udgøre grundlaget for de danske myndigheders søopmåling og kortlægningsopgaver af farvandene omkring Færøerne, jf. afsnit 7.1. Det lovmæssige grundlag for disse opgaver vil fremadrettet kunne blive ajourført ved særskilt dansk lovgivning med virkning for Færøerne inden for gældende procedurer.

8. Fremtidig samarbejdsaftale mellem den færøske og danske søkortmyndighed

Fordelingen af myndighedsopgaver i kap. 7 danner grundlag for det fremtidige samarbejde mellem den færøske og den danske søkortmyndighed.

Den færøske søkortmyndighed og GST stiller gensidigt data over Færøerne til rådighed til brug for løsning af de respektive myndighedsopgaver. Dette gælder også opmålinger foretaget med henblik på søkortlægning, som Forsvaret har foretaget ved Færøerne i den udstrækning opmålingerne og oplysninger herom ikke er klassificeret.

De færøske og danske søkortmyndigheder er enige om at indgå en samarbejdsaftale med henblik på at effektivisere myndighedernes opgavevaretagelse, udveksle data og informationer, herunder om deltagelse i internationale fora m.m.

Ud over det faglige samarbejde mellem GST og den færøske søkortmyndighed, må det sikres, at der etableres formel kontakt mellem den færøske søkortmyndighed og Søfartsstyrelsen om udveksling af informationer angående EfS.

De færøske og danske søkortmyndighed indgår en samarbejdsaftale, forud for overtagelsen af myndighedsopgaven den 1. januar 2020.

9. Tidsplan for færøsk overtagelse

Lagtinget vedtog den 10. december 2018 at overtage sagsområderne "kort og landmålingsmyndighed", jf. lagtingslov nr. 151 af 12. december 2018. Overtagelsen af sagsområdet landkort skal ifølge den færøske overtagelseslov træde i kraft 1. april 2019, mens overtagelsen af sagsområdet søkort og søopmåling, skal træde i kraft 1. januar 2020.

Den færøske søkortlægningsmyndighed og GST indgår en samarbejdsaftale om de emner, der er nævnt i kap. 7, senest en måned inden overtagelsen af myndighedsopgaven den 1. januar 2020.

Bilag 1-8 til redegørelse 2 fra arbejdsgruppen om Færøernes overtagelse af søkortområdet

**Heilsu- og innlendismálaráðið
Energi- Forsynings- og Klimaministeriet**

Bilag 1: Internationale relationer

I forbindelse med Færøernes overtagelse af søkortområdet kan der opstå spørgsmål om hvorledes danske myndigheder og færøske myndigheder optræder i internationale sammenhænge og om færøsk medlemskab i eget navn af relevante internationale organisationer.

Indledningsvis bemærkes, at rigsmyndighederne (regeringen) efter grundlovens § 19 har kompetencen til på rigets vegne at handle i mellemfolkelige anliggender, herunder til at indgå folkeretlige aftaler og føre rigets udenrigspolitik. Færøerne har ikke kompetence til på egne vegne at indgå folkeretlige aftaler eller til at føre udenrigspolitik.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler vedrørende internationale organisationer at:

”Internationale organisationer oprettes i næsten alle tilfælde ved multilaterale traktater. På samme måde som beskrevet ovenfor om multilaterale aftaler vil fuldmagten normalt ikke kunne finde anvendelse i forbindelse med en international organisations grundlæggende traktat og dermed for medlemskab af den pågældende internationale organisation. Det vil normalt være Kongeriget Danmark, der er medlem af den pågældende organisation, og medlemskabet vil også dække Færøerne. Færøernes interesser varetages i disse tilfælde fortsat gennem deltagelse i forhandlingernes forberedelse og i rigets forhandlingsdelegation, hvor der er særlige færøske interesser på spil. I forhold til FN er det fast praksis, at det færøske landsstyre kan udpege repræsentanter, der indgår i den danske delegation til de årlige generalforsamlinger.

Selv om EU på en række områder har overtaget medlemsstaternes kompetence til at føre forhandlinger og indgå folkeretlige aftaler, er medlemsstaterne dog stadig selvstændige medlemmer af langt de fleste internationale organisationer, f.eks. FN, WTO, OECD. Ofte er EU medlem ved siden af medlemsstaterne, og det er i så tilfælde normalt fastlagt, at medlemsstaterne og EU »deler medlemskabet«, således at Kommissionen udtaler sig og forhandler på medlemsstaternes vegne, hvor der er EU-kompetence, mens medlemsstaterne fortsat varetager emner, der er national kompetence, oftest efter forudgående koordination og med Rådsformandskabet som talsmand. Denne ordning indebærer, at medlemsstaterne bevarer hver sin stemmeret, som evt. kan udøves af Kommissionen, hvor der er EU-kompetence.

Medlemsstaterne bevarer selvsagt deres fulde kompetence i relation til dele af den pågældende medlemsstat, som ikke er omfattet af medlemskabet, for Kongeriget Danmarks vedkommende Færøerne og Grønland. Maastricht-traktaten indeholder en erklæring (nr. 25), hvorefter de EU-lande, som har oversøiske territorier, der ikke er omfattet af traktaten, i tilfælde af en interessekonflikt, som ikke kan løses, kan

handle til varetagelse af et oversøisk territoriums interesse, uden at dette skader Fællesskabets interesse.

Som en indtil videre særegen undtagelse er EU medlem af visse internationale fiskerierorganisationer (NAFO, NEAFC, NASCO), hvor medlemsstaterne ikke selvstændigt er medlemmer, og EU har i disse organisationer kun én stemme. Det er i disse undtagelsestilfælde anerkendt, at Kongeriget Danmark kan optræde som selvstændigt medlem for så vidt angår Færøerne og Grønland. Frankrig har en tilsvarende ordning for St. Pierre et Miquelon, der ikke er omfattet af Frankrigs EU-medlemskab. Det kan meget vel tænkes, at der fremover vil opstå flere af disse særlige tilfælde. Fuldmagten vil gælde i relation til de nævnte internationale fiskerierorganisationer og tilsvarende ordninger, som fremover måtte blive vedtaget.”

Ved lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler fik Færøerne adgang til under visse forudsætning at opnå medlemskab af internationale organisationer:

”§ 4. Hvor internationale organisationer åbner adgang for, at andre enheder end stater og sammenslutninger af stater kan opnå medlemskab i eget navn, kan regeringen efter anmodning fra Færøernes landsstyre beslutte at indgive eller støtte en ansøgning herom for Færøerne, hvor dette er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status.”

Det bemærkes, at regeringens og Folketingets beføjelser på - og ansvar for - det udenrigspolitiske område efter grundlovens § 19 ikke begrænses af bestemmelserne i lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler.

Adgangen til medlemskab i eget navn af en international organisation forudsætter, at visse forhold er opfyldt.

For det første skal organisationen være åben for, at andre enheder end stater kan opnå medlemskab i eget navn. Dette vil oftest fremgå af organisationens vedtægter, f.eks. IMO.

For det andet skal medlemskabet være foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler vedrørende medlemskab af internationale organisationer, at § 4 angår:

”de særlige tilfælde, hvor internationale organisationer giver mulighed for, at andre enheder end stater og sammenslutninger af stater kan opnå medlemskab i eget navn. Det omfatter i alt væsentligt associeret medlemskab, som typisk gælder for oversøiske områder, hvis udenrigsanliggender varetages af en medlemsstat.

Associeret medlemskab vil normalt kunne opnås efter ansøgning fra den pågældende medlemsstat.

Undertiden skal en sådan ansøgning godkendes af organisationens kompetente organ (generalforsamling eller lignende); mens det i andre tilfælde – som f.eks. IMO, hvor Færøerne i dag har status som associeret medlem – er tilstrækkeligt, at en medlemsstat afgiver en ensidig erklæring om associeret medlemskab for et oversøisk område, hvis udenrigsanliggender det varetager. Der kan i de enkelte organisationers forfatninger være knyttet særlige betingelser for at opnå status som associeret medlem.

Typisk omfatter et associeret medlemskab ret til at deltage i møderne i organisationen med taleret, men ikke stemmeret, samt ret til at blive indvalgt i alle eller visse af organisationens særlige råd, komiteer og underudvalg. Normalt betaler et associeret medlem et reduceret medlemsbidrag til organisationen.

Hvor der er tale om associeret medlemskab, er det karakteristisk, at de associerede medlemmer optræder i eget navn. Også herved adskiller associeret medlemskab sig fra den ovenfor nævnte fulde medlemskabsordning for » Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland «, som gælder i forhold til visse internationale fiskerierorganisationer.

Hvis der imidlertid inden for en organisation indkaldes til diplomatiske konferencer med henblik på vedtagelse af multilaterale aftaler, vil et associeret medlem normalt ikke kunne deltage selvstændigt heri. Færøerne vil efter sædvanlig praksis kunne deltage i kongerigets delegation til sådanne konferencer, hvor der indgår spørgsmål af særlig interesse for Færøerne.

I Nordisk Ministerråd har Færøerne, ligesom Grønland og Ålandsøerne en meget vidtgående associeret status, der i det daglige arbejde giver de færøske myndigheder en meget høj grad af ligestilling med de nordiske lande, der er medlemmer af Nordisk Ministerråd, selvom Færøerne ikke er part i den nordiske samarbejdsaftale (Helsingforsaftalen).

Af bestemmelsen i lovforslagets § 4 fremgår, at regeringen er indstillet på i konkrete tilfælde – efter ønske fra og i samarbejde med det færøske landsstyre – at undersøge de konkrete muligheder for færøsk medlemskab i eget navn af internationale organisationer, der er åbne for andre end stater og sammenslutning af stater, og i givet fald at støtte sådanne ønsker, hvor dette er foreneligt med Færøernes forfatningsmæssige status, jf. herved pkt. 2.2.

Eksempelvis åbner FAO's og UNESCO's statutter mulighed for associeret medlemskab for oversøiske områder, hvis udenrigsrelationer varetages af en medlemsstat.

Ovenstående bemærkninger vedrørende internationale organisationer omhandler ikke andre former for organisationer end dem, der er oprettet som et samarbejde mellem stater. Ved siden af dette statslige samarbejde findes en lang række ikke-statslige internationale organisationer. De er typisk oprettet som et samarbejde på et konkret område – f.eks. idræt – mellem nationale foreninger m.v. Færøske foreningers muligheder for at opnå medlemskab af private internationale organisationer afhænger af de pågældende organisationers regelsæt og berøres ikke af nærværende lovforslag. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at den øgede færøske synlighed i international sammenhæng, som lovforslaget lægger op til, kan få den afledede virkning, at der vises større imødekommenhed også fra private internationale organisationer over for færøske ønsker om deltagelse.”

Til ovenstående bemærkes, at det ikke kan afvises, at visse internationale organisationer kan tillade deltagelse af associerede medlemmer i diplomatiske konferencer.

1.1. Internationale fora, hvor GST deltager på vegne af Kongeriget Danmark

IHO – (International Hydrographic Organisation)

Ved kgl. resolution af 22. januar 1970 har Danmark ratificeret konvention om Den Internationale Hydrografiske Organisation IHO, som blev underskrevet i Monaco den 3. maj 1967.

IHO's formål er at sikre koordinering mellem de enkelte landes hydrografiske kontorer, for derigennem at sikre den størst mulige ensartethed med hensyn til søkort og publikationer. Arbejdet under IHO er af rådgivende og faglig karakter og der arbejdes også med emner af mere politisk karakter. IHO varetager de nationale hydrografiske kontorets interesser på det hydrografiske område i forhold til andre internationale organisationer og der er fx udarbejdet en MoU mellem IHO og EU.

Geodatastyrelsen varetager funktionen som national hydrograf og repræsenterer Danmark i IHO og i de regionale kommissioner og arbejdsgrupper på vegne af Kongeriget.

IMO – (the International Maritime Organization)

IMO er en organisation under FN. IMO har ansvar for sikkerhed og sikkerhed for skibsfart og forebyggelse af skibes marine og atmosfæriske forurening.

Søfartsstyrelsen deltager på vegne af Kongeriget Danmark, og GST indgår i den danske delegation som rådgiver for Søfartsstyrelsen inden for det hydrografiske område.

IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities)

IALA er en non-profit, international teknisk sammenslutning. IALA blev etableret i 1957 og har fokus på de maritime myndigheder med ansvaret for navigationsudstyr som fx fyr og bøjer. Medlemskredsen består af, producenter, konsulenter og videnskabs- og uddannelsesinstitutter fra alle dele af verden. Ved at deltage i IALA får de mulighed for at udveksle og sammenligne deres erfaringer og resultater.

GST deltager ad hoc i relevante IALA møder og konferencer, specielt med fokus på det hydrografiske område.

UN-GGIM (United Nations initiative on Global Geospatial Information Management)

UN-GGIM er en officiel FN komite, der blev oprettet i 2011 for at understøtte udviklingen af den globale geografiske infrastruktur. SDFE repræsenterer Kongeriget i UN-GGIM-arbejdet. FN arbejder med mange problemstillinger, der ikke kender til landegrænser, og her kan en global, geografisk infrastruktur understøtte eksempelvis regionale og globale miljø- og klimaudfordringer. En stor del af geodatas nytteværdi ligger derfor i, at de kan anvendes på tværs af landegrænser og sektorer. Et vigtigt arbejdsprogram for UN-GGIM er at øge tilgængeligheden af geospatiale information af høj kvalitet, rettidig og pålidelig.

GST deltager i UN-GGIM Working Group on Marine Geospatial Information

OGC (Open Geospatial Consortium)

GST deltager i OGC Marine Domain Workinggroup som styrelse samt som formand for IHO MSDI arbejdsgruppen. Medlemmerne i OGC er alt fra enkelt personer, små firmaer, nationale kortlægningsorganisationer til store multinationale firmaer. I OGC MDWG er der et tæt samarbejde med fx ISO/TC211/IHO.

De dokumenter, der produceres af OGC, er abstrakte specifikationer, best practice dokumenter, diskussions oplæg og white papers. En del af disse dokumenter bygger ofte videre på de standarder, der bliver udviklet i ISO regi. IHO og OGC gennemfører pt. et større projekt vedr. udarbejdelsen af et konceptuelt studie vedr. MSDI.

FIG (International Federation of Surveyors)

FIG blev grundlagt i 1878 og er en af FN-og Verdensbank anerkendt ikke-statslige organisation. FIG består af nationale medlemmer, matrikel og kortlægningsorganisationer og ministerier, universiteter og virksomheder fra over 120 lande.

GST deltager i FIG kommission 4 vedr. hydrografi. Kommissionen behandler emner vedr. hydrografisk opmåling; herunder uddannelse, træning. Af andre emner kan nævnes havmiljø og kystzoneforvaltning databehandling og forvaltning.

INSPIRE

INSPIRE er et EU-direktiv, der har til formål at etablere en europæisk infrastruktur for geodata. INSPIRE er via sine standarder, modeller og best practices normsættende for udvikling af SDI både i og uden for Europa.

Resultatet af arbejdet er en standardiseret og harmoniseret udstilling og adgang til en række datasæt, der anvendes i den offentlige digitale forvaltning nationalt og på tværs af Europa.

GST er omfattet af direktivet og forestår den egentlige implementering vedr. hydrografiske data i henhold til direktivets implementeringsregler.

EuroGeographics

EuroGeographics er en fælleseuropæisk interesseorganisation for kort- og matrikelmyndigheder, der fungerer på kommercielle vilkår. Der er 63 medlemmer fordelt på 46 medlemslande. EuroGeographics arbejder for at fremme udviklingen af en fælles, europæisk infrastruktur for geodata og for, at nationale datasæt anvendes både i EU og i øvrige internationale sammenhænge.

Myndigheder kan deltage i henhold til EuroGeographics statutter. Både GST og SDFE er medlemmer af EuroGeographics.

Bilag 2: Udvalgt retspraksis for ansvarspådragelse

Læsø-dommen, U2007.2821H

Sagen drejede sig om, hvorvidt GST (på daværende tidspunkt KMS) var ansvarlig for et havari, der skete i 2001, fordi en kendt grund ved en fejl ikke var taget med i et søkort, og Moars Ark påsejlede en anden grund i et stenet område ca. 800 meter fra stedet, hvor grunden burde have været indtegnet på søkortet.

I Sø- og Handelsretten blev GST dømt til at betale erstatning til forsikringsselskabet, der havde erstattet ejeren af Moars Ark's tab, fordi retten fandt, at et søkort er omfattet af produktansvarsreglerne, og at der var en defekt i søkortet (en grund, der ved en fejl var faldet ud af kortet, og et manglende tegn for sten 'R'). Uanset at ulykken skete 800 meter fra dette sted, var det rettens opfattelse, at der var årsagssammenhæng. GST blev derfor dømt til at betale ca. 400.000 kr. til forsikringsselskabet.

I Højesteret blev GST frifundet, fordi Højesteret lagde vægt på, GST i publikationen "Bag om Søkortet"¹³ havde skrevet, at det altid er farligt at fravige en anbefalet rute", og at ejeren af Moars Ark alligevel valgte at fravige den anbefalede rute og sejle ind i et område, hvor vanddybden var angivet til at være mellem 2 og 4 meter, og bundbeskaffenheden var markeret med forekomster af sten, til trods for at båden havde en dybgang på 1,6 meter. Ejeren accepterede dermed risikoen for at havarere. Højesteret tog derfor ikke stilling til, om søkort er omfattet af reglerne om produktansvar.

The Rocknes Casualty, 2004

Skibet MV Rocknes gik på grund ved Vattestraumen, Norge, på vej fra Eikefet, Norge, til Emden, Tyskland. Skibet havde lods ombord. 18 af skibets besætningsmedlemmer omkom. 12 blev reddet.

Skibet havde ombord de to søkort over området, søkort nr. 21 fra 1941 og søkort nr. 21 fra 2003. Søkort nr. 21 fra 2003 havde erstattet søkort nr. 21 fra 1941 som officielt søkort, og søkortet fra 1941 var derfor annulleret og blev ikke længere opdateret i Notices to Mariners (de norske "Søkortrettelser").

Den efterfølgende retssag mod Staten Norge om ansvaret for havariet kom bl.a. til at dreje sig om, hvorvidt skibet kunne sejle på basis af søkortet fra 1941 og Notices to Mariners, da dette var Norwegian Coastal Administration (NCA) og Norwegian Pilots' Association (NPA) holdning, mens det var Norwegian Hydrographic Service (NHS) holdning, at det kunne man ikke, fordi et annulleret søkort ikke længere bliver holdt opdateret i Notices to Mariners, men derimod er blevet erstattet af en ny udgave af søkortet.

¹³ Bag om Søkortet er en gratis publikation, der udgives af GST. Link:

<https://gst.dk/media/gst/65074/Bag%20om%20S%C3%B8kortet%20version%20Jun2013.pdf>

I byretten blev den norske stat dømt til at være 3,75 % skyld i havariet, primært fordi NHS ikke tidligere end 2003 havde offentliggjort oplysningerne omkring Vattlestraumen. Dette skete på trods af, at oplysningerne var offentliggjort i en ny udgave af søkortet, da ulykken skete i 2004. Oplysningerne, som NHS havde haft siden en opmåling fra 1995 til 1997, blev først offentliggjort i 2003, fordi NHS havde vurderet, at de nye oplysninger i opmålingerne fra 1995 til 1997 ikke gjorde området farligere, end området allerede var blevet vurderet til at være i søkortet fra 1941 og Notices to Mariners.

NHS og sagsøgerne ankede begge dommen. I anden instans var dommerne ude at sejle i området, først i et mindre skib, så de kunne sejle den rute, som MV Rocknes tog, og derefter i et skib, det nye MV Rocknes, der fulgte den rute, som MV Rocknes skulle have fulgt.

Dommerne dømte i anden instans, at staten Norge ikke havde nogen skyld, da havariet skete, fordi MV Rocknes var fraveget den anbefalede rute i søkortet fra 2003. Dette gjaldt uanset, at det sandsynligvis var en fejl, at MV Rocknes var fraveget den anbefalede rute.

Svendborg Sund sagen, 2000

En fritidssejler gik på grund på en undersøisk dæmning, der var etableret sammen med en rørledning. GST (på daværende tidspunkt KMS) havde fejlfortolket de tilsendte informationer og efterfølgende glemt at følge op på sagen, efter at arbejdet med etablering af rørledningen var afsluttet. Det resulterede i, at GSTs søkort viste en større dybde i området end den faktiske dybde på stedet efter etableringen af rørledningen. Fritidssejleren troede derfor, at han kunne passere trygt hen over ledningen.

KMS skulle derfor betale erstatning for det tab, som fritidssejleren havde lidt på grund af styrelsens fejl.

Bilag 3: Relevante kompetencer for at løse myndighedsopgaverne

Søopmåling og dataindsamling

Søopmåling til brug for navigation gennemføres af uddannet personale, som har opnået certificering ved uddannelsesinstitution, der er godkendt af IHO. Endvidere skal der anvendes udstyr og opgaver, som svarer til opgavens kompleksitet.

Administration af dybdata

Dybdataforvaltning varetages af medarbejdere, der har forståelse for søopmåling, indsamlede søopmålingsdata og kortproduktion. Som en del af opgaven med dybdataforvaltning indgår dybdatabehandling, herunder korrektion af data for tidevand og kvalitetskontrol af data. Dybdataforvaltningen kræver håndtering af store datamængder.

Opdatering af data og informationer

Sagsbehandling af indberetninger og opdatering af informationer og data foretages som udgangspunkt af navigatøruddannede medarbejdere, som har erfaring med navigation og erhvervsmæssig sejlads.

Papirsøkort og elektroniske søkort (ENC)

GST anvender uddannede nautiske kartografer til fremstilling af papirsøkort og ENC. Da en stor del af vedligeholdelsen/fremstillingen samtidig består af kvalitetskontroller, kræves der et kendskab til både papirsøkort, ENC og kvalitetskontrol. Opdatering af havneplaner foretages typisk af medarbejdere med samme kompetencer, som de, der er nødvendige for opdatering af søkort.

Nautiske publikationer og andre nautiske informationer

Sagsbehandlingen af indberetninger (informationer og data) og opdateringen af informationer og data vedrørende de nautiske publikationer foretages som udgangspunkt af navigatøruddannede medarbejdere, som har erfaring med navigation og erhvervsmæssig sejlads.

Opsætning af publikationer foretages typisk af medarbejdere med erfaring fra den grafiske branche.

Anvendelse og salg

Anvendelse og salg har kontakt til virksomheder og brugere. Det er derfor nødvendigt, at have kompetencer inden for jura og økonomi. Der skal være kompetencer til udarbejdelse af kontrakter for salg og samarbejder med andre myndigheder og virksomheder. Nogle af disse virksomheder, producerer egne afledte produkter, bl.a. til fritidsmarkedet.

Bilag 4. IHO-standarder, der følges af søkortmyndigheden.

Standarderne kan findes på www.iho.int.

Søopmåling og dataindsamling

Søopmåling foretages efter S-44. http://iho.int/iho_pubs/standard/S-44_5E.pdf.

Uddannelse sker efter S-5:

- Standards of Competence for Category "A" Hydrographic Surveyors (Ed. 1.0.1, June 2017) http://iho.int/iho_pubs/standard/S-5/S-5A_Ed1.0.1.pdf
- Standards of Competence for Category "B" Hydrographic Surveyors (Ed. 1.0.1, June 2017) http://iho.int/iho_pubs/standard/S-5/S-5B_Ed1.0.1.pdf

Administration af dybde data

Administrationen af dybde data foretages efter S-44-5.

Papirsøkort og elektroniske søkort (ENC)

Papirsøkort er baseret på S-4. http://iho.int/iho_pubs/IHO_Download.htm#S-4.

Elektroniske søkort er baseret på S-57.

http://iho.int/iho_pubs/IHO_Download.htm#S-57.

Nautiske publikationer og andre nautiske informationer

Følgende standarder giver overordnede retningslinjer for, hvilke publikationer, der skal udgives. De giver desuden retningslinjer for emner og indhold i publikationerne.

Standarder for nautiske publikationer:

- M-3 Resolutions of the International Hydrographic Organization
- S-4 Regulations of the IHO for International Charts and Chart Specifications of the IHO

Fremtidige opgaver og udeståender:

GST forventer at skulle implementere den nye IHO-standard S-100 med underliggende produktspecifikationer, som f.eks. S-101 (produktspecifikation for elektroniske søkort) og S-102 (produktspecifikation for dybde data).

Bilag 5: Nødvendige IT-systemer

Søkortproduktionen sker ved brug af forskellige IT-systemer.

Nedenfor er nævnt krav til software eller fagspecifik software, som er særlig for søopmåling, søkortlægning og søkortproduktion. Der redegøres derfor ikke for software, som f.eks. er indeholdt i Microsoft Office-pakken (Word, Excel, Powerpoint), Skype, Microsoft Windows mv.

Generelt om IT

Ud over den nedenfor specifikt nævnte anvendelse af IT for de enkelte arbejdsopgaver, er en mere generel IT-anvendelse nødvendig for løsning af opgaverne. Følgende er eksempler på generel IT-anvendelse, der gør sig gældende for GST:

- Opdatering og vedligehold af applikationerne på PC'erne
- Pakning af applikationerne til installation på PC'erne
- Drift og vedligehold af licensservere til distribution af licenser til softwaren.
- Drift og vedligehold af filserver til opbevaring af filer/data, herunder også backup
- Drift og vedligehold af printserver / plotter til printning af søkort ifm. udarbejdelse/kvalitetskontrol

Søopmåling og dataindsamling

Software:

Afhængigt af opmålingsmetoden og det anvendte udstyr, anvendes en række programmer til at styre dataindsamling, validering og visualisering. Fælles for programmerne er, at det kræver uddannelse, erfaring og rutine at betjene dem korrekt.

Hardware:

Indsamling af de store datamængder kræver kraftige computere med stor regnekraft og lagerkapacitet. Det kræver ligeledes netværk ombord på skibet til at styre de sensorer, som bidrager til dataopsamlingen.

Administration af dybde data

Dybde data opbevares i en flad fil-struktur med en folder for hver opmåling. Metadata opbevares i en database. GST er for tiden i gang med anskaffelsen og implementering af et system, der bl.a. kan håndtere dybde data og metadata samlet, generere forskellige produkter i form af grids og give et visuelt overblik over data.

Opdatering af data og informationer:

Registrering af opgaver og styring af opgaver sker i et workflow management system (SWIM), som er baseret på Esri ArcGIS Workflow Manager.

Publikationen Søkortrettelser sættes op i Adobe InDesign.

Papirsøkort og elektroniske søkort (ENC)

Kortene er fremstillet i en software, der hedder Caris Paperchart Composer og Caris S-57 Composer, der installeres lokalt på PC'erne hos brugerne. Kortene er fil-baseret og bliver vedligeholdt kort for kort. GST har netop pr. december 2018 valgt et nyt søkortproduktionssystem, ArcGIS for Maritime, baseret på Esri software, til fremover at fremstille og vedligeholde ENC og papirkort.

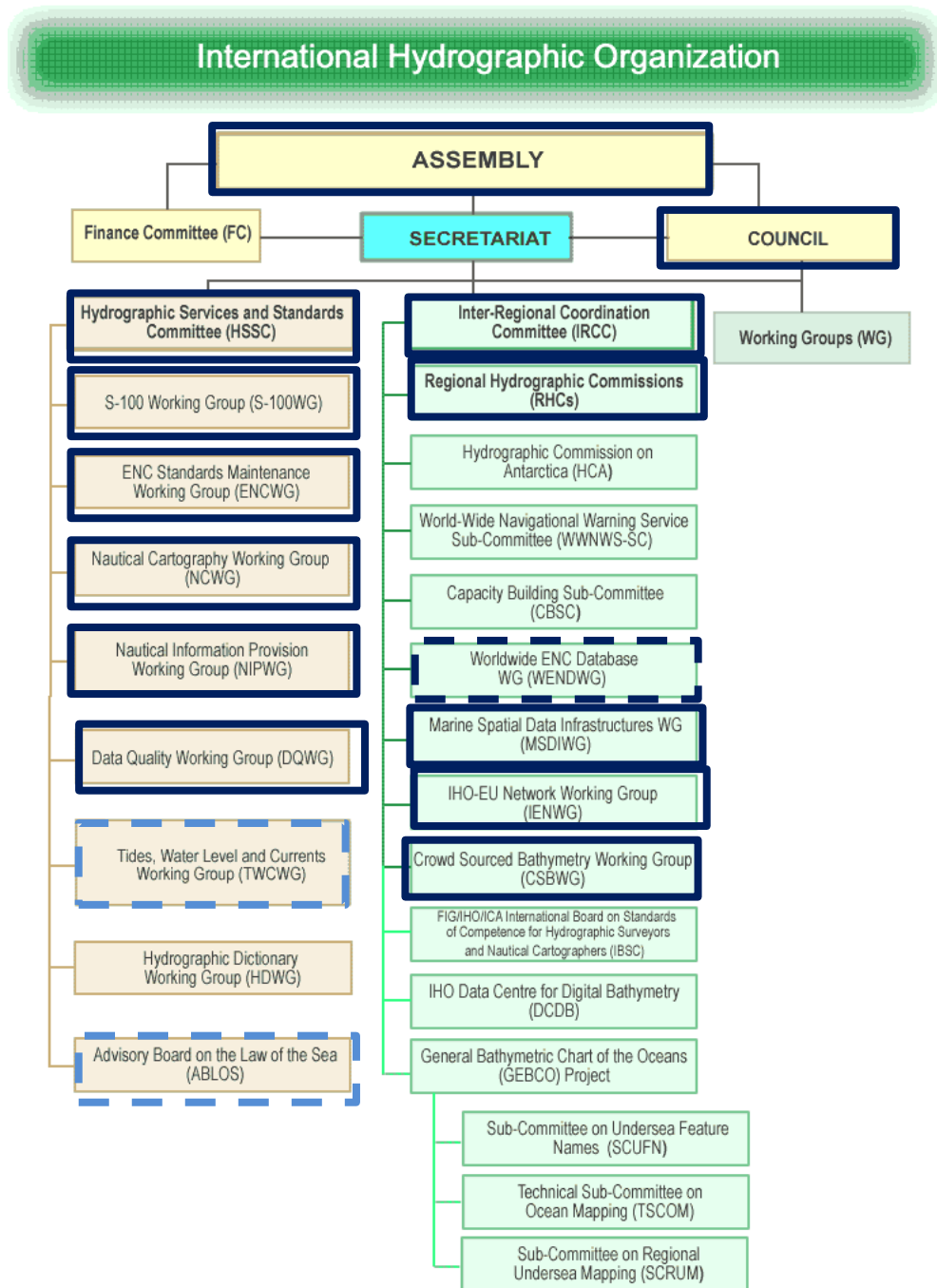
Nautiske publikationer og andre nautiske informationer

Da de gældende nautiske publikationer vedrørende Færøerne er analoge, anvendes der ikke IT og software. Dog kan det oplyses, at de grønlandske og danske sejaldsanvisninger er fremstillet i Indesign. Den danske og grønlandske havnelods er baseret på simple havnedatabaser med tilhørende programmering til visning på hjemmesider.

Anvendelse og salg

Salg og anvendelse bruger hovedsageligt generel software som Microsoft Office. Af mere særlig IT anvendes ArcMap og FTP-server.

Bilag 6. Organising af IHO

Bilag 7: Kommissorium

Geodatastyrelsen

Kommissorium om søkortlægning og søopmåling

Område
Søkort Danmark og
Forvaltning

Dato
8. juni 2018

J nr. 250-0019

/ SOHOH / JEPHA

Baggrund

Landsstyremedlem for sundheds- og indenlandsanliggender har den 16. februar 2018 meddelt energi-, forsynings- og klimaministeren, at Færøerne ønsker, at overtage kort- og geodataområdet (omfatter land- og søkort) samt søopmåling på Færøerne, jf. lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder.

Dette kommissorium vedrører søkortlægning og søopmåling.

Departementet for Sundheds- og Indenlandsanliggender samt Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet er enige om at udarbejde en redegørelse, der kan ligge til grund for de færøske myndigheders beslutning om en overtagelse af søkortlægning og søopmåling. Der nedsættes i den forbindelse en færøsk-dansk arbejdsgruppe.

Formål

Arbejdsgruppens redegørelse skal give en fyldestgørende beskrivelse af den nuværende opgaveløsning, herunder retlige, organisatoriske, administrative og økonomiske forhold vedr. søkortlægning og søopmåling. Følgende opgaver og myndighedsansvar skal beskrives og vurderes ift. en overtagelse af søkortlægning og søopmåling:

1. Opgaver som beskrevet i lov om stedbestedt information
2. Geodatastyrelsens arbejde og opgaver på Færøerne med angivelse af lovgivningsmæssige rammer, budget, aktiviteter, ressourcer m.v.
3. Samarbejde med andre myndigheder
4. Internationalt samarbejde/forpligtelser på områderne
5. Praktisk overføring af myndighedsansvar og -opgaver herunder vurdering af relevante spørgsmål ift. fx organisering, kompetencer, lovgivningsmæssige rammer og overgangsperiode
6. Fremtidigt samarbejde mellem Færøerne og Danmark efter overtagelse af søkortlægning og søopmåling, herunder om internationale forpligtelser og koordineringen heraf
7. Tidsestimat for overtagelse

Organisering af arbejdet

Repræsentanter fra Færøernes hjemmestyre: Departementet for Sundheds- og Indenlandsanliggender. Andre relevante myndigheder, herunder Lagmandens Kontor, inddrages efter behov.

Geodatastyrelsen

Lindholm Brygge 31
9400 Nørresundby

T: 72 54 50 00
E: gst@gst.dk

www.gst.dk

Geodatastyrelsen

Repræsentanter fra Danmark: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og Statsministeriet. Udenrigsministeriet, Finansministeriet og Forsvarsministeriet inddrages ad hoc.

Geodatastyrelsen varetager formandsskabet for arbejdsgruppen i tæt samarbejde med de færøske myndigheder. Geodatastyrelsen varetager sekretariatsfunktionen.

Departementet for Sundheds- og Indenlandsanliggender forestår oversættelsen af den endelige redegørelse til færøsk.

Tidsplan

Redegørelsen færdiggøres inden udgangen af 2018. Der forventes afholdt fem møder i arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppens arbejde skal ses i sammenhæng med arbejdsgruppen om Færøernes overtagelse af landkortlægning.

De to redegørelser kan efter nærmere aftale og under hensyn til arbejdets fremdrift, kompleksitet mv. færdiggøres uafhængigt af hinanden.

Bilag 8: Forkortelser

CLCS - Commission on the Limits of the Continental Shelf
DMI – Danmarks Meteorologiske Institut
ECDIS – Electronic Chart Display and Information System
EEZ – Exklusiv Economic Zone
EFKM – Energi-, Forsynings-, og klimaministeriet
EFS – Efterretninger for Søfarende
ENC – Electronic Navigational Chart
EU – Europæiske Union
FAO - Food and Agriculture Organization of the United Nations
FIG – International Federation of Surveyors
FN – Forenede Nationer
FTP - File Transfer Protocol
GST – Geodatastyrelsen
IALA - International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities
IHO – International Hydrographic Organization
IMO – International Maritime Organization
INT Chart – Internationalt Søkort
Kgl. – Kongelig
KMS – Kort- og Matrikelstyrelsen
LAT – Laveste Astronomiske Tidevand
MoU – Memorandum of Understanding
MSDI – Marine Spatial Data Infrastructure
MV – Motor Vessel
NAFO - Northwest Atlantic Fisheries Organization
NASCO - The North Atlantic Salmon Conservation Organization
NCA – Norwegian Coastal Administration
NEAFC - North East Atlantic Fisheries Commission
NHS – Norwegian Hydrographic Service
NPA - Norwegian Pilots Association
OECD - Economic Co-operation and Development
OGC – Open Geospatial Consortium
RENC – Regional ENC Coordination Centre
RHC – Regional Hydrographic Committee
SDFE – Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering
SFS – Søfartsstyrelsen
SOLAS – Safety of life at sea
SWIM – Søkort Workflow Manager
UK – Det Forenede Kongerige
UKHO – United Kingdom Hydrographic Office
UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNGGIM – United Nations Committee of Experts on Global Geospatial Information Management

VAR – Value Added Resellers

WGS84 – World Geodetic System 1984

WTO – World Trade Organization